

การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู
สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นางสาวปิ่นแก้ว หนูน้อย

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2558

Learning Resources Management for Learner Development as
Perceived by Teachers under Hua Hin Town Municipality,
Prachuap Khiri Khan Province

Miss Pinkaew Noonoi

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University
2015

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ชื่อและนามสกุล	นางสาวปิ่นแก้ว หนูน้อย
แขนงวิชา	บริหารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลชลิ จงเจริญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2559

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลชลิ จงเจริญ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เข้มทอง ศิริแสงเลิศ)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู
สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้ศึกษา นางสาวปิ่นแก้ว หนูน้อย รหัสนักศึกษา 2562301602

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลชลี จงเจริญ ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (2) ศึกษาปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ (3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 113 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน แล้วทำการสุ่มตามสัดส่วนและการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาปรากฏว่า (1) การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน (2) ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ การวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผล มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน และ (3) แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมและประชุมวางแผนกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดอบรมสัมมนาพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนและการปฏิบัติงานในการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นระยะและอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ การบริหารแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน เทศบาลเมืองหัวหิน

Independent Study title: Learning Resources Management for Learner Development as Perceived by Teachers under Hua Hin Town Municipality, Prachuap Khiri Khan Province

Author: Miss Pinkaew Noonoi; **ID:** 2562301602;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Independent Study advisor: Dr. Koolchalee Chongcharoen, Assistant Professor; **Academic year:** 2015

Abstract

The purposes of this study were (1) to study the conditions of learning resources management for learner development as perceived by teachers under Hua Hin Town Municipality, Prachuap Khiri Khan province; (2) to study problems of learning resources management for learner development as perceived by teachers under Hua Hin Town Municipality, Prachuap Khiri Khan province; and (3) to study the learning resources management guidelines for learner development as perceived by teachers under Hua Hin Town Municipality, Prachuap Khiri Khan province.

The sample consisted of 113 teachers in schools under Hua Hin Town Municipality, Prachuap Khiri Khan province, obtained by proportional and simple random samplings. The sample size was determined based on Krejcie and Morgan's Table of Sample Size. The research instrument was a rating scale questionnaire with reliability coefficient of 0.93. Statistics employed for quantitative data analysis were the frequency, percentage, mean, and standard deviation; while qualitative data were analyzed with content analysis.

The findings showed that (1) the overall management of learning resources for learner development as perceived by teachers under Hua Hin Town Municipality, Prachuap Khiri Khan province was rated at the high level; when specific aspects of learning resources management were considered, it was found that the planning aspect, the plan implementation aspect, and the supervision, monitoring, follow-up, and evaluation aspect were also rated at the high level; (2) the overall problem of learning resources management for learner development as perceived by teachers under Hua Hin Town Municipality, Prachuap Khiri Khan province was rated at the moderate level; when specific aspects of learning resources management were considered, it was found that the problems of all of the three aspects, namely, the planning aspect, the plan implementation aspect, and the supervision, monitoring, follow-up, and evaluation aspect were also rated at the moderate level; and (3) as for the learning resources management guidelines for learner development as perceived by teachers under Hua Hin Town Municipality, Prachuap Khiri Khan province, the following recommendations were given: the school administrators should organize the training and seminars for planning and formation of policy and strategies for resources development both inside and outside of the school; they should organize the training and seminars for equipping the teachers with knowledge and understanding in integrating learning resources in their instructional planning in accordance with the National Basic Education Curriculum, B.E. 2551; and they or the concerned personnel should supervise, monitor, follow up and evaluate the use of learning resources in organizing instructional activities periodically and continuously.

Keywords: Learning resources management, Learner development, Hua Hin Town Municipality

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลชลี จงเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เข้มทอง ศิริแสงเลิศ กรรมการสอบการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะงานค้นคว้าอิสระ และรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่าง ยิ่งและขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณรี ปานศิริ ดร.วิรัตน์ มณีพุกข์ และ นายมงคล ผูกไมตรี ที่เสียสละเวลาและให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ การศึกษา

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและคณะครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหินทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม และกรุณาให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระ รวมทั้งเสียสละเวลาและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณาให้ความรู้ ให้ประสบการณ์และคำแนะนำจน ประสบผลสำเร็จ เพื่อนักศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการศึกษานี้ทุกท่าน ที่ได้กรุณา ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และที่สำคัญอย่างยิ่ง ขอขอบคุณครอบครัวที่ให้กำลังใจตลอดมา

คุณประโยชน์ที่เกิดจากศึกษานี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้กับผู้ที่สนใจการศึกษาทุกท่าน

ปิ่นแก้ว หนูน้อย

สิงหาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
กรอบแนวคิดในการศึกษา	4
ขอบเขตการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา	7
แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้	11
บริบทของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	28
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	32
ตอนที่ 2 สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	34
ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	38
ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	42
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	46
สรุปการศึกษา	45
อภิปรายผล	50
ข้อเสนอแนะ	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	56
ภาคผนวก	60
ก รายชื่อและประวัติผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาเครื่องมือ	61
ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล	63
ค แบบสอบถามเพื่อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ	71
ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถาม	81
จ ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม	84
ประวัติผู้ศึกษา	86

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน	23
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน	36
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	32
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม	34
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้	35
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ	36
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้	37
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม.....	38
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้.....	39
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ.....	40
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผล การบริหารแหล่งเรียนรู้	41
ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้	42

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ	44
ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหาร แหล่งเรียนรู้	45

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ชี้นำทิศทางการพัฒนาประเทศเพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์ระยะยาวที่ได้กำหนดไว้ว่า “คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนฐานเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ 6 ประเด็น โดยในประเด็นที่ 2 ได้มุ่งเน้นถึงการพัฒนาค้นคว้าสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2556, น. 18-19) ซึ่งการจัดการแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จะเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาค้นคว้าสังคมแห่งการเรียนรู้

จากแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นแนวคิดที่เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในการสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Model of 21st Century Outcomes and Support Systems) เนื่องจากเป็นกรอบแนวคิดที่เน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน (Student Outcomes) ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skill) ที่จะช่วยผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมในหลากหลายด้านรวมทั้งระบบสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐานและการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาครู และการพัฒนาสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ ที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งกรอบของความรู้สาระวิชาหลักและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 สาระหลักที่สำคัญเน้นทักษะ 3 R ได้แก่ ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียนและทักษะทางเลขคณิต รวมทั้งประเด็นหลักเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ส่วนที่ 2 ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมเป็นทักษะที่จะต้องเตรียมผู้เรียน เพื่อพร้อมสำหรับสภาพแวดล้อมในชีวิตการทำงานและชีวิตที่ย่างยากซับซ้อนในสังคมอนาคต ส่วนที่ 3 ทักษะด้านเทคโนโลยีสื่อและสารสนเทศ และส่วนที่ 4 ทักษะชีวิตและอาชีพจากกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะเห็นได้ว่า ตัวแปรสำคัญที่ต้องเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนในการเรียนรู้ยุคสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงจะเป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้ทักษะเฉพาะทาง ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและสมรรถนะของการรู้เท่าทัน ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องปรับตัวในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะพร้อมก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ในเนื้อหาและความเชี่ยวชาญ เข้าใจอย่างลึกซึ้ง (กุลชลี จงเจริญ, 2557, น. 10-11) ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ซึ่งมีเป้าหมายภายในปี 2561 ในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นประเด็นหลักสามประการ คือ 1) คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย

โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตร และเนื้อหาพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่งดีและมีใจรักมาเป็นครู คณาจารย์ได้อย่างยั่งยืน ภายใต้ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 2) เพิ่มโอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ในการบริหารและจัดการศึกษา โดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกระบบการศึกษา

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, น. 5) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อให้แหล่งเรียนรู้เป็นแหล่งทรัพยากรที่มีคุณค่าในการศึกษาและการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนนั้น บุคลากรทางการศึกษาทุกคน ทุกฝ่ายมีบทบาทสำคัญ คือ การกำหนดนโยบาย วางแผนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำ จัดสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ประสบการณ์ในการจัด การใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงาน โครงการ หรือนวัตกรรมที่เกิดจากการศึกษาหรือใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผลระบบการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้แหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนียวงศียัน (2547, น. 29-35) ได้กล่าวว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ เป็นงานหนึ่งของงานวิชาการ ต้องบริหารและจัดการให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ดังนั้นกระบวนการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้ จึงใช้เช่นเดียวกับกระบวนการบริหารและการจัดการงานวิชาการ ประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ การวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการนิเทศ ติดตามประเมินผล สอดคล้องกับเข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2555, น. 82-83) กล่าวถึงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยนำกระบวนการบริหารคุณภาพ หรือวงจร PDCA ของ เดมมิง (Deming) เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ มี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน เป็นการสำรวจแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา เพื่อจัดทำเป็นคลังข้อมูลแหล่งเรียนรู้ การสำรวจสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร เพื่อกำหนดว่ามีความต้องการแหล่งเรียนรู้ในชุมชนหรือแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษาจากแหล่งใดบ้าง ในกิจกรรมการเรียนการสอน วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยกำหนดระยะเวลาตามปฏิทินการศึกษา ตามสาระการเรียนรู้ หรือตามระยะเวลาของกิจกรรมที่จัดในชุมชนและการออกแบบกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้และกลุ่มเป้าหมาย โดยครูและผู้เรียนควรมีโอกาสในการวางแผนร่วมกัน ขั้นปฏิบัติการ การสร้างความสัมพันธ์กับท้องถิ่นและชุมชน บุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือองค์กรต่างๆ เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งอาจเป็นทั้งการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้แก่ผู้เรียน หรือการนำนักเรียนออกไปศึกษาเรียนรู้นอกสถานศึกษาในแหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่นและชุมชน ขั้นการตรวจสอบ เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งโดยครูและวิทยากรของแหล่งเรียนรู้ การสำรวจความพึงพอใจและความต้องการของผู้เรียน การสำรวจความพร้อมและศักยภาพของแหล่งเรียนรู้ การรายงานผล และสรุปผลการประเมินให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ รวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาเป็นการนำปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินการในขั้นปฏิบัติการ ข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะจาก

การดำเนินการในขั้นการตรวจสอบ มาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือการคัดสรรแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

ด้วยคุณภาพของการจัดการศึกษาปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคุณธรรม ค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และทันต่อความเปลี่ยนแปลงของ สังคมโลก การให้ความสำคัญกับแหล่งเรียนรู้ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545, น. 12) หมวด 4 มาตรา 24 ที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องทำ หน้าที่สนับสนุนส่งเสริม ให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้เพียงพอที่จะดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมให้ ผู้เรียนรู้จักและสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญกับสถานการณ์และนำ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมสนับสนุนผู้สอนให้สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนและแหล่งวิทยาการ ประเภทต่างๆ นอกจากนี้ใน มาตรา 25 ได้กำหนดว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องสนับสนุนส่งเสริมด้านการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาให้ครอบคลุมหลักสูตรและกว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล

เทศบาลเมืองหัวหิน ได้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษาและด้านการพัฒนา สังคม โดยจัดให้มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น งานประเพณีทำบุญตักบาตรปีใหม่ งานประเพณีสงกรานต์ งานประเพณีลอยกระทง งานประเพณีทำบุญทุ่งของชุมชนตะเกียบ พิธีสงเคราะห์ทางทะเลของชุมชนชายทะเล ประเพณี แข่งขันเรือยาว และด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรณรงค์และสร้างจิตสำนึก ในการอนุรักษ์รักษาสภาพแวดล้อม (กองวิชาการและแผน เทศบาลเมืองหัวหิน, 2555) นอกจากนี้ใน แผนพัฒนาท้องถิ่นสามปี (พ.ศ. 2557-2559) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาระบบการบริหารการศึกษาให้มี คุณภาพและได้มาตรฐาน การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งการอนุรักษ์ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งถือได้ว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่า รวมทั้งการให้ความสำคัญในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา จากการจัดทำโครงการ ประกวดห้องสมุดมีชีวิต เพื่อให้นักเรียนได้มีแหล่งเรียนรู้พัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งจากนโยบายและ แผนพัฒนาท้องถิ่นสามปี (พ.ศ. 2557-2559) ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า เทศบาลเมืองหัวหิน ได้ให้ ความสำคัญกับการศึกษาและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และจากลักษณะโดยทั่วไปของเทศบาลเมืองหัว หิน มีลักษณะภูมิศาสตร์ที่หลากหลาย เช่น หาดทราย ภูเขา ป่าชายเลน ศิลปวัฒนธรรมประเพณี และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่าในชุมชนเทศบาลเมือง หัวหินที่มีประโยชน์ สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน เรียนรู้คุณค่าทางศิลปะ

วัฒนธรรมและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าสูงสุด

จากความสำเร็จดังกล่าว โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองหัวหินได้มีการสำรวจการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน เมื่อปี พ.ศ. 2557 พบว่า ครูที่ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องอาเซียน ห้องโสตทัศนอุปกรณ์ มีการใช้แหล่งเรียนรู้เพียงร้อยละ 20 รวมถึงครูไม่ได้มีการนำแหล่งเรียนรู้นอก ได้แก่ หาดทราย ภูเขา ป่าชายเลน ศิลปวัฒนธรรมประเพณี สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โรงงานอุตสาหกรรม มาบูรณาการการเรียนรู้ออกนอกระบบจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้นอกสถานศึกษานั้น เป็นการจัดโครงการตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเท่านั้น และด้วยเหตุผลความสำคัญของการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ว่าสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับปฏิบัติมากน้อยเพียงใด มีปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอะไรบ้าง และมีแนวทางพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างไร เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่า รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อสนับสนุนให้ครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. กรอบแนวคิดในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของ ทศนีย์ วงศ์ยืน (2547, น. 29-35) ดังนี้

- 3.1 การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้
- 3.2 การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ
- 3.3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้

4. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยดำเนินการภายใต้ขอบเขตในแต่ละด้าน ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 7 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 160 คน

4.2 ขอบเขตที่ศึกษา ประกอบด้วย

- 4.2.1 การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้
- 4.2.2 การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ
- 4.2.3 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 แหล่งเรียนรู้ หมายถึง สถานที่ที่มีอยู่ในธรรมชาติและหรือสร้างขึ้นใหม่ รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถให้คุณค่าต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมือง หัวหิน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ มีกระบวนการเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากครู นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ และใฝ่เรียนรู้

5.2 การบริหารแหล่งเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน เพื่อให้เกิดการพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียน รวมทั้งพัฒนาให้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ซึ่งประกอบด้วย

5.2.1 การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการกำหนดจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดระบบการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การจัดระบบโครงสร้างการบริหารงานและกระบวนการจัดการศึกษา มีการกำหนดแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และมีการกำหนดการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม รวมทั้งกำหนดให้มีการรายงานการใช้แหล่งเรียนรู้

5.2.2 การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ หมายถึง สถานศึกษาพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้ครูสามารถนำไปจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการโครงการกิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนบูรณาการในทุกกลุ่มสาระ และใช้งบประมาณ

ในการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่า ครูมีปฏิทินการปฏิบัติงานและบูรณาการใช้แหล่งเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

5.2.3 การนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การให้คำปรึกษา ชี้แนะและตรวจสอบการบริหารงานการใช้แหล่งเรียนรู้ การนิเทศและการประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลระหว่างการทำเนิโครงการ การควบคุมแก้ไข ปัญหาการปฏิบัติงานการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้และรายงานผลการประเมิน เพื่อนำมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากแหล่งเรียนรู้

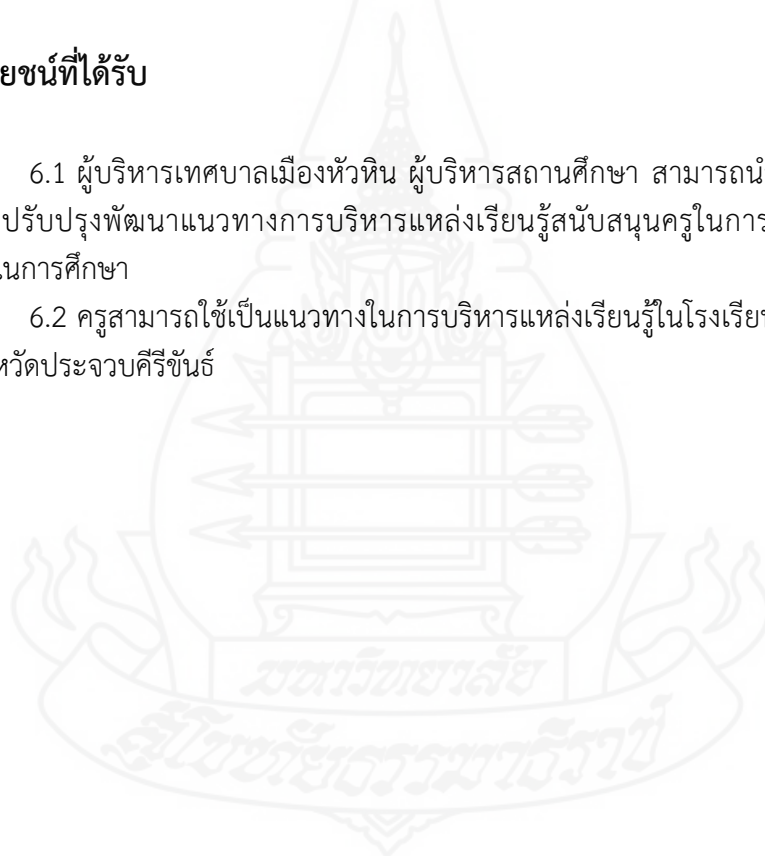
5.3 ครู หมายถึง ข้าราชการครูและครูจ้างสอนที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2557

5.4 เทศบาลเมืองหัวหิน หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นต้นสังกัดของโรงเรียนเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 ผู้บริหารเทศบาลเมืองหัวหิน ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำข้อมูลการศึกษา มาเป็นข้อมูลปรับปรุงพัฒนาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้สนับสนุนครูในการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อประโยชน์ในการศึกษา

6.2 ครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้า แนวคิด หลักทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการศึกษา โดยแบ่งเนื้อหาสาระสำคัญตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา
  - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
  - 1.2 บทบาทของสถานศึกษาและบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
    - 1.2.1 บทบาทของสถานศึกษา
    - 1.2.2 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้
  - 2.1 ความหมายของแหล่งเรียนรู้
  - 2.2 ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้
  - 2.3 ประเภทของแหล่งเรียนรู้
  - 2.4 การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา
3. บริบทของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา ภารกิจหลักที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระการเรียนรู้ มีทักษะกระบวนการคิด มีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังความสำคัญต่อไปนี้

1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดการพัฒนางานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆ ซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น การจัดการศึกษา การบริหารการศึกษา แม้การเรียกอาจจะแตกต่างกันแต่ความหมายโดยรวมคล้ายคลึงกันดังที่นักการศึกษากล่าวไว้ว่า

นิคม แก้วสา (2548, น. 13) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารคุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดยมีงานวิชาการเป็นหลัก งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดในการที่จะทำให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ส่วนงานอื่นเป็นงานสนับสนุนและเป็นงานเสริมให้งานวิชาการประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น

มนตรีพิทย หงกิติพิศาล (2552, น.33) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการส่งเสริมช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, น. 8) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ในการปฏิบัติงาน

จากความหมายของการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิด สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการบริหารคุณภาพการศึกษา โดยมีงานวิชาการเป็นหลักสำคัญ ผู้บริหารมีภารกิจหลักในการกำหนดยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา กำหนดวิธีการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีระบบ

1.2 บทบาทของสถานศึกษาและบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

จากคู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดบทบาทของสถานศึกษา ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547, น. 4)

1.2.1 บทบาทของสถานศึกษา

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
2. จัดตั้งงบประมาณ และรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา
3. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่น
4. จัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสม และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและแนวปฏิบัติต่างๆ
6. กำกับ ติดตาม ประเมินผลงานตามแผนงาน โครงการและประเมินผลการปฏิบัติงาน
7. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครอง ดูแล บำรุงรักษาใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา
8. จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

1.2.2 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในการใช้อำนาจในการบริหารจัดการศึกษา มีความสามารถในการบริหารจัดการ กระตุ้นและส่งเสริม เป็นผู้นำองค์การในการบริหารงานให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ตามแนวคิดดังนี้

ประภาพรณ รักลี้ยง (2556, น. 39-40) ได้กล่าวไว้ว่า ศึกษาถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในยุคปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ บทบาทด้านการบริหารวิชาการ บทบาทด้านการบริหารงบประมาณ บทบาทด้านการบริหารงานบุคคล และบทบาทด้านการบริหารทั่วไป โดยแต่ละด้านประกอบด้วยบทบาทหลัก ดังนี้

1. บทบาทด้านการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 9 บทบาทหลัก คือ
  - 1.1 บทบาทการจัดระบบงานวิชาการ
  - 1.2 บทบาทการวางแผนงานวิชาการ
  - 1.3 บทบาทการบริหารหลักสูตร
  - 1.4 บทบาทการจัดการเรียนการสอน
  - 1.5 บทบาทการจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน
  - 1.6 บทบาทการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน
  - 1.7 บทบาทการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน
  - 1.8 บทบาทการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
  - 1.9 บทบาทการประเมินผลการดำเนินงานทางวิชาการ
2. บทบาทด้านการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย 5 บทบาทหลัก คือ
  - 2.1 บทบาทการจัดทำคำขอจัดตั้งงบประมาณ
  - 2.2 บทบาทการขออนุมัติใช้งบประมาณ
  - 2.3 บทบาทการบริหารการใช้งบประมาณ
  - 2.4 บทบาทการควบคุมงบประมาณ
  - 2.5 บทบาทการประเมินผลการใช้งบประมาณ
3. บทบาทด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 9 บทบาทหลัก คือ
  - 3.1 บทบาทการกำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคล
  - 3.2 บทบาทการวางแผนบุคลากร
  - 3.3 บทบาทการแสวงหาบุคลากร
  - 3.4 บทบาทการจัดบุคลากรเข้าทำงาน
  - 3.5 บทบาทการธำรงรักษาบุคลากร
  - 3.6 บทบาทการพัฒนาบุคลากร
  - 3.7 บทบาทนิเทศติดตามการทำงานของบุคลากร
  - 3.8 บทบาทการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร
  - 3.9 บทบาทการดำเนินการด้านวินัยแก่บุคลากร
4. บทบาทด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 5 บทบาทหลัก คือ
  - 4.1 บทบาทการวางแผนพัฒนาโรงเรียน
  - 4.2 บทบาทเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ
  - 4.3 บทบาทการบริหารงานธุรการ
  - 4.4 บทบาทการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
  - 4.5 บทบาทเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

จากพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ 2546, น. 39) ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครู และ บุคลากรในสถานศึกษา
2. บริหารกิจการสถานศึกษา
3. ประสานระดมทรัพยากร

4. เป็นผู้แทนสถานศึกษา
5. จัดทำรายงานประจำปีต่อ กรรมการเขตพื้นที่
6. อนุมัติประกาศนียบัตร วุฒิบัตร
7. อื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชาทุกระดับมอบหมาย
8. ตามที่ได้รับการกระจาย มอบอำนาจ(ปฏิบัติราชการแทน) ม.44-45

Henry Mintzberg (2556 อ้างถึงใน ประภาพรรณ รักเลี้ยง, น. 19-22)

ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทการบริหารจัดการของผู้บริหารไว้ทั้งหมด 10 บทบาท ดังนี้

1. บทบาทประมุข (Figurehead Role) สืบเนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจอย่างเป็นทางการในฐานะของหัวหน้าองค์กร จึงถูกกำหนดให้แสดงหน้าที่เป็นตัวแทน หรือสัญลักษณ์ขององค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือลักษณะของสังคม

2. บทบาทผู้นำ (Leader Role) ผู้บริหารเป็นผู้ที่รับผิดชอบในการทำให้หน่วยย่อยต่างๆ ในองค์กรปฏิบัติงานตามหน้าที่ (Function) อย่างผสมผสาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

3. บทบาทผู้ประสานงาน (Liaison Role) บทบาทประสานงานของผู้บริหารครอบคลุมถึงพฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมายในการสร้างและจรรโลงเครือข่ายความสัมพันธ์กับบุคคลและกลุ่มต่างๆ ที่อยู่ภายนอกองค์กร

4. บทบาทผู้รับข่าว (Monitor Role) ผู้บริหารต้องแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

5. บทบาทผู้กระจายข่าว (Disseminator Role) ผู้บริหารมีโอกาสเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ซึ่งเพื่อนร่วมงานไม่สามารถกระทำได้ ผู้บริหารเป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารจากบุคคลภายนอกหรือจากผู้ใต้บังคับบัญชาแล้วส่งไปยังสมาชิกในองค์กร

6. บทบาทโฆษก (Spokesman Role) ผู้บริหารต้องถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารไปสู่บุคคลภายนอกแผนกของตน

7. บทบาทผู้ริเริ่มดำเนินการ (Entrepreneur) ผู้บริหารที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานหรือองค์กร หรือหัวหน้าแผนก ต้องเป็นผู้ริเริ่มและวางแผนควบคุมการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้มีโอกาสประสบความสำเร็จในสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น การวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นในรูปแบบของการปรับแผน

8. บทบาทผู้แก้ไขปัญหาปัญหา (Disturbance-Handle Role) ในบทบาทผู้แก้ไขปัญหา ผู้บริหารจะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นอย่างทันทีทันใด ซึ่งไม่สามารถละเลยได้ ผู้บริหารต้องรับรู้ถึงความรับผิดชอบหรือความแปรเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากปัญหาต่าง ๆ และต้องมีความตั้งใจในการแก้ปัญหาให้ประสบความสำเร็จ

9. บทบาทผู้จัดสรรทรัพยากร (Resource Allocator Role) ผู้บริหารอำนาจในการจัดสรรทรัพยากรขององค์กร ได้แก่ เวลา งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการต่าง ๆ

10. บทบาทผู้เจรจาต่อรอง (Negotiator Role) บทบาทของผู้บริหารในระหว่างการเจรจาต่อรองเป็นไปได้ที่จะมีทั้งบทบาทผู้จัดสรรทรัพยากร บทบาทโฆษก และ บทบาท

ประชุม ซึ่งรวมกันเป็นบทบาทผู้เจรจาต่อรอง ผู้บริหารระดับสูงควรมีส่วนร่วมในการเจรจาต่อรองที่สำคัญต่าง ๆ

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา งบประมาณ การจัดการเรียนการสอน กำหนดกฎระเบียบการปฏิบัติงาน การกำกับ นิเทศประเมินผล การสร้างความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน และการประกันคุณภาพการศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับนักเรียนได้เกิดทักษะด้านต่าง ๆ โดยมีความหมายและความสำคัญดังนี้

2.1 ความหมายของแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ อาจมีชื่อเรียกว่าที่แตกต่างกัน เช่น แหล่งทรัพยากรชุมชน แหล่งวิชาชุมชน แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในชุมชน แม้จะเรียกแตกต่างกันแต่ความหมายโดยรวมคล้ายคลึงกันดังมีนักการศึกษาได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544, น. 6) ได้ให้ความหมายของแหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ช่วยขยายแนวความคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น แหล่งเรียนรู้กระตุ้นให้เกิดการพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548, น. 64) ได้สรุปความหมายของแหล่งเรียนรู้ว่า หมายถึงสิ่งที่มีอยู่ในสังคมรอบตัวเราทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตเป็นสิ่งที่มิอยู่ในธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น เป็นแหล่งความรู้ที่ทำให้คนในสังคมเกิดการเรียนรู้ และเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

จันทรา อ่อนระหง (2550, น. 10) ได้ให้ความหมายของแหล่งเรียนรู้ว่า หมายถึง แหล่งหรือที่รวม ซึ่งอาจเป็นสภาพหรือสถานที่หรือศูนย์รวมที่ประกอบด้วย ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีรูปแบบแตกต่างจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีครูเป็นผู้สอนหรือเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เป็นการเรียนที่มีกำหนดเวลายืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน

จิรศักดิ์ ประทุมรัตน์ (2550, น. 11) ให้ความหมายของคำว่า แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งวิชาการที่เป็นตัวบุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถให้คุณค่าต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และสามารถนำมาใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ได้

จากความหมายของแหล่งเรียนรู้ตามแนวคิดของนักการศึกษา สรุปได้ว่า แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต และไม่มีชีวิตที่มีอยู่ในธรรมชาติและสร้างขึ้นใหม่ รวมถึงแหล่งเรียนรู้ที่เป็นตัวบุคคล หรือหน่วยงานต่างๆ เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและเสริมสร้างประสบการณ์ เกิดกระบวนการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

2.2 ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2545, น. 12) มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องทำหน้าที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้เพียงพอที่จะดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ รู้จักและสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และที่ประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานร่วมมือกัน บิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ประเวศ วะสี (2536, น. 1) ได้กล่าวว่า ในท้องถิ่นมีแหล่งเรียนรู้ และผู้รู้ด้านต่างๆ มากมาย มากกว่าที่ครูสอนในห้องเรียน ถ้าเปิดโรงเรียนสู่ท้องถิ่นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากครูในท้องถิ่น จะมีครูจะมีครูมากมายหลากหลายเป็นครูที่รู้จริงทำจริงจะทำให้การเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงการเรียนที่น่าสนใจและที่สำคัญเป็นการปรับระบบที่มีคุณค่า เดิมการศึกษามองข้ามคุณค่าเหล่านี้ เมื่อผู้รู้ในท้องถิ่นเหล่านี้เป็นครูได้ จะเป็นการยกระดับคุณค่า ศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจเป็นการถักทอทางสังคม

นอกจากนี้กรมสามัญศึกษา (2544, น. 7) ได้กล่าวถึงบทบาทในการจัดแหล่งเรียนรู้ให้การศึกษาแก่ผู้เรียน ทั้งในระบบและนอกระบบ ไว้ดังนี้

1. แหล่งการเรียนรู้สามารถตอบสนองการเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการ (Process Of Learning) การเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง (Learning By Doing) ทั้งจากท้องถิ่น ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ตนเองมีอยู่แล้ว

2. เป็นแหล่งกิจกรรม แหล่งทัศนศึกษา แหล่งฝึกงาน และแหล่งประกอบอาชีพของผู้เรียน

3. เป็นแหล่งสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นโดยตรง
4. เป็นห้องเรียนธรรมชาติ เป็นแหล่งค้นคว้า วิจัย และฝึกอบรม
5. เป็นองค์กรเปิด ผู้สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง
6. สามารถเผยแพร่ข้อมูลแก่ผู้เรียนในเชิงรุก เข้าสู่กลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึงประหยัดและสะดวก

7. มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน
8. มีสื่อประเภทต่างๆ ประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาอาชีพ

สุนน อมรวิวัฒน์ (2544, น. 10) ได้กล่าวถึงการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถทำได้ คือ การที่โรงเรียน ชุมชน สถาบันชุมชน เอกชน องค์กรทุกฝ่ายร่วมมือกันจัดการเรียนการสอน โดยมีหลักการพื้นฐานความคิดดังนี้

1. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้กับทุกคนในทุกสถานที่ ทุกเวลา
2. แหล่งเรียนรู้ของชุมชนมีอยู่มากมายทั้งที่เป็นองค์กรจัดตั้งสถาบันในชุมชน วิถีชีวิต การทำมาหากิน ประเพณี พิธีกรรมและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
3. การเรียนรู้ที่ดีเกิดขึ้นจากการที่ทุกฝ่ายสร้างเครือข่ายของการเชื่อมโยง ประสพการณ์ เกิดสังคมนการเรียนรู้ และสังคมนคุณธรรม
4. การเรียนจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และธรรมชาติ เป็นกระบวนการที่มีความสุข สร้างสรรค์ความคิด และประสพการณ์ชีวิตที่มีคุณค่า

แนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เพื่อให้บังเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารควรคำนึงถึงหลักการบริหารจัดการสำคัญที่เรียกว่า "หลักการบริหารแบบ 4M s" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2547, น. 7) ดังนี้

1. คน (Man)

ผู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอนทุกคน นักเรียนทุกคน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงาน องค์กรต่างๆ

2. งบประมาณ (Money)

การบริหารจัดการแหล่งรู้ที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการงบประมาณให้บังเกิดประโยชน์สูงสุดคุ้มค่าที่สุด โดยแหล่งที่มาของงบประมาณคือ เงินนอกงบประมาณและเงินงบประมาณ โดยใช้จ่ายตามระเบียบของทางราชการ

3. ทรัพยากร (Materials)

การบริหารจัดการทรัพยากรหรือแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยมีการจัดทำทะเบียน เพื่อสะดวกในการบริหารจัดการได้ครอบคลุม และเกิดประโยชน์สูงสุด แหล่งเรียนรู้ของราชการ เอกชน แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน แหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน โดยการพัฒนาของเดิมหรือสร้างใหม่ และจัดเก็บเป็นระบบ โดยแยกเป็นสื่อธรรมชาติและสื่อเทคโนโลยี

4. การบริหารจัดการ (Management)

จัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการของสถานศึกษา โดยตั้งทีมบริหาร เพื่ออำนวยความสะดวก สนับสนุน การจัดตั้งทีมครู - นักเรียน เพื่อดำเนินการส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาให้เกิดผลคุ้มค่า ยั่งยืน โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่เกิดประโยชน์กับผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักและใช้แหล่งเรียนรู้อย่างคุ้มค่าและประสารความร่วมมือกับทุกองค์การ

จากความสำเร็จของการบริหารแหล่งเรียนรู้ สรุปได้ว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้มีหลักการบริหารที่มีกระบวนการและขั้นตอนในการบริหาร มีการวางแผน การนำแผนไปปฏิบัติการนิเทศ กำกับติดตามประเมินผล เพื่อตรวจสอบควบคุม และติดตามงานว่าสามารถปฏิบัติงานได้ตามแผน มีการเตรียมพร้อมในการทำงานและการประเมินศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน และตรวจสอบผลการปฏิบัติโครงการ กิจกรรมมีผลสำเร็จตามที่กำหนดเป้าหมายว่าควรดำเนินโครงการต่อหรือต้องปรับปรุงแก้ไข เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนด้วยตนเอง มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน เกิดกระบวนการคิด การแก้ปัญหาในการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.3 ประเภทของแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ มีนักการศึกษาได้จำแนกประเภทของแหล่งเรียนรู้ไว้หลายประเภท ซึ่งมีประโยชน์ต่อการศึกษามาก จำแนกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น. 3-4) ได้จำแนกประเภทของแหล่งการเรียนรู้ไว้ 2 แบบ คือ

1. จัดตามลักษณะของแหล่งการเรียนรู้

1.1 แหล่งการเรียนรู้ตามธรรมชาติ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะหาความรู้ได้จากสิ่งที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ภูเขา ป่าไม้ ลำธาร กรวด หิน ทราย ชายทะเล เป็นต้น

1.2 แหล่งการเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อสืบทอดศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนเทคโนโลยีทางการศึกษาที่อำนวยความสะดวกแก่มนุษย์ เช่น โบราณสถาน พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดประชาชน สถาบันการศึกษา สวนสาธารณะ ตลาด บ้านเรือน ที่อยู่อาศัย สถานประกอบการ เป็นต้น

1.3 บุคคล เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ถ่ายทอดความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม การสืบสานวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งด้านประกอบอาชีพ ตลอดจนนักคิด นักประดิษฐ์ และผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. จัดตามแหล่งที่ตั้งของแหล่งการเรียนรู้

2.1 แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน เดิมมีแหล่งการเรียนรู้หลัก คือ ครู อาจารย์ ต่อมามีการพัฒนาเป็นห้องปฏิบัติการต่างๆ เช่น ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องสันทนาการศึกษา ห้องจริยธรรม ห้องศิลปะ ตลอดจนอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เช่น ห้องอาหาร สนาม ห้องน้ำ สวนดอกไม้ สวนสมุนไพร แหล่งน้ำในโรงเรียน เป็นต้น

2.2 แหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นครอบคลุมทั้งด้านสถานที่และบุคคล ซึ่งอาจอยู่ในท้องถิ่นใกล้เคียงโรงเรียน ท้องถิ่นที่โรงเรียนพาผู้เรียนไปเรียนรู้ เช่น แม่น้ำ ภูเขา ชายทะเล

สวนสาธารณะ สวนสัตว์ ฟุ่่งนา สวนผัก สวนผลไม้ วัด ตลาด ร้านอาหาร ห้องสมุดประชาชน สถานีตำรวจ สถานีอนามัย ดนตรีพื้นบ้าน การละเล่นพื้นเมือง แหล่งทอผ้า เทคโนโลยีชาวบ้าน เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน แหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ

กรมวิชาการ (2545, น. 144) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ประเภทต่าง จำแนกได้ 6 ประเภท ได้แก่

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ มีประสบการณ์ ประสบความสำเร็จในการทำงาน และอาชีพที่มีอยู่ในชุมชน

2. แหล่งวิทยาการ ได้แก่ สถาบัน องค์กร หน่วยงาน ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่บริการความรู้ในเรื่องต่าง ๆ

3. สถานประกอบการ ซึ่งให้บริการความรู้ ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับงานและวิชาชีพต่างๆ

4. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น อุทยานแห่งชาติ สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

5. สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น แผ่นพับ วารสาร หนังสือพิมพ์ และหนังสืออ้างอิง เป็นต้น

6. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต วิกิพีเดีย คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

จากการศึกษาประเภทของแหล่งเรียนรู้ สามารถจัดกลุ่มแหล่งเรียนรู้ได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนา เป็นต้น

2. แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดประชาชน สถาบันการศึกษา สวนสาธารณะ ตลาด สถานประกอบการ เป็นต้น

3. แหล่งเรียนรู้ประเภทวัฒนธรรมประเพณี ได้แก่ ดนตรีพื้นบ้าน การละเล่นพื้นเมือง เป็นต้น

4. แหล่งเรียนรู้ประเภททรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำ ภูเขา ป่าไม้ ลำธาร กวาด หิน ทราย ชายทะเล อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

5. แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ ได้แก่ วารสาร หนังสือพิมพ์ หนังสืออ้างอิง อินเทอร์เน็ต วิกิพีเดีย คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

2.4 การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา

การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาเป็นบทบาทของผู้บริหารและครู ในการจัดระบบการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

2.4.1 กระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยนำกระบวนการบริหารคุณภาพ หรือวงจร PDCA ของ เดมมิ่ง (Deming) เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ (เข้มทอง ศิริแสงเลิศ, 2555, น. 82-83)

1. **ชั้นวางแผน** ประกอบด้วยการดำเนินการ 4 ด้าน คือ
  - 1.1 การสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา เพื่อจัดทำเป็นคลังข้อมูลแหล่งเรียนรู้
  - 1.2 การสำรวจสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร เพื่อกำหนดว่ามีความต้องการแหล่งเรียนรู้ในชุมชนหรือแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาจากแหล่งใดบ้าง ในกิจกรรมการเรียนการสอน
  - 1.3 วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยกำหนดระยะเวลาตามปฏิทินการศึกษา ตามสาระการเรียนรู้ หรือตามระยะเวลาของกิจกรรมที่จัดในชุมชน
  - 1.4 การออกแบบกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้และกลุ่มเป้าหมาย โดยครูและผู้เรียนควรมีโอกาสในการวางแผนร่วมกัน
2. **ชั้นปฏิบัติการ** ประกอบด้วยการดำเนินการ 2 ด้าน คือ
  - 2.1 การสร้างความสัมพันธ์กับท้องถิ่นและชุมชน บุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือองค์กรต่างๆ เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้
  - 2.2 การจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งอาจเป็นทั้งการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้แก่ผู้เรียน หรือการนำนักเรียนออกไปศึกษาเรียนรู้นอกสถานศึกษาในแหล่งเรียนรู้ภายในท้องถิ่นและชุมชน
3. **ชั้นการตรวจสอบ** ประกอบด้วยการดำเนินการ 4 ด้าน คือ
  - 3.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งโดยครูและวิทยากรของแหล่งเรียนรู้
  - 3.2 การสำรวจความพึงพอใจและความต้องการของผู้เรียน
  - 3.3 การสำรวจความพร้อมและศักยภาพของแหล่งเรียนรู้
  - 3.4 การรายงานผล และสรุปผลการประเมินให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ
4. **ชั้นการปรับปรุงและพัฒนา** เป็นการนำปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินการในชั้นปฏิบัติการ ข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะจากการดำเนินการในชั้นการตรวจสอบ มาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือการคัดสรรแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545, น. 107-111) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ว่า การทัศนศึกษาเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูและผู้เรียนให้ความสนใจวิธีหนึ่ง ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญ ๆ ดังนี้

  1. **ชั้นวางแผน** ควรดำเนินการดังนี้ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์หัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่จะศึกษาเรียนรู้ สำรวจแหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ ซึ่งอาจเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสำรวจ เป็นต้น
  2. **ชั้นเก็บรวบรวมข้อมูล** ควรดำเนินการดังนี้ ผู้สอนนำผู้เรียนไปเรียนที่แหล่งเรียนรู้ซึ่งผู้สอนควรดูแลเอาใจใส่ในเรื่องความปลอดภัย เป็นต้น
  3. **ชั้นสรุปผลการเรียน** อาจทำได้ดังนี้ สรุปการเรียนรู้ทันทีหรือสรุปการเรียนรู้หลังจากกลับถึงสถานศึกษา

4. **ขั้นประเมินผล** เป็นขั้นที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประเมินผลเพื่อให้ทราบว่าการไปทัศนศึกษาครั้งนี้มีผลเป็นอย่างไร

ทัศนีย์ วงศ์ยืน (2547, น. 29-35) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ เป็นงานหนึ่งของงานวิชาการ ต้องบริหารและจัดการให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ดังนั้นกระบวนการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้ จึงใช้เช่นเดียวกับกระบวนการบริหารและการจัดการงานวิชาการ ประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ การวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการนิเทศติดตามประเมินผล ดังนี้

1. การวางแผน การวางแผนการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้ จะต้องคำนึงถึง 4 ประเด็น ดังนี้

1.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพและมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนด

1.2 การจัดระบบการบริหารและการจัดการแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การนิเทศภายใน การพัฒนาบุคลากร การวิจัยและพัฒนา โครงการอื่น ๆ ระบบข้อมูลสารสนเทศ และงบประมาณของโรงเรียน

1.3 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการกระจายอำนาจ

1.4 การจัดทำแผนกลยุทธ์ จะต้องดำเนินการร่วมกับกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารของ โรงเรียน คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชน

2. การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

การนำแผนไปสู่การปฏิบัติเป็นกิจกรรมภายหลังการจัดทำแผนกลยุทธ์ โดยดำเนินการในขั้นตอนของการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาในรูปของงาน โครงการหรือกิจกรรมที่กำหนดขึ้น ซึ่งมีกิจกรรมสำคัญ 2 ขั้นตอนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ คือ

2.1 ขั้นตอนการประสานแผน เป็นขั้นตอนขจัดความซ้ำซ้อนของงาน การบูรณาการเนื้อหาสาระ ของงานแต่ละโครงการ การส่งการเพื่อมอบหมายงาน การจัดสรรทรัพยากร

2.2 ขั้นตอนการกำกับ ติดตามประเมินผล เป็นขั้นตอน เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนหรือไม่ มีอุปสรรคในการดำเนินงานอะไรบ้าง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในระหว่างดำเนินการ เป็นกิจกรรมเชิงวิเคราะห์ ผลของกิจกรรมและแผนการดำเนินกิจกรรม ในส่วนของการประเมินผล จะพิจารณาความแตกต่างของสภาพที่ต้องการกับสภาพที่เป็นจริงของการดำเนินการว่ามีความเหมือนหรือ ต่างกันอย่างไร เพื่อตัดสินใจจะยอมรับ หรือปรับปรุงแก้ไขต่อไป3. การนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผล

การนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผล เป็นกิจกรรมในกระบวนการบริหาร และการจัดการซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้รับผิดชอบ จะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีการกำหนดขั้นตอน และกำหนดกิจกรรมการกำกับ ติดตามประเมินผลให้ชัดเจน ซึ่งหลักการของการนิเทศ การติดตามการ ประเมินผล มีดังนี้

การนิเทศ เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูต้นแบบหรือหัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้าโครงการ และ ครู ในสถานศึกษาเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาในหน้าที่ความรับผิดชอบ ในลักษณะของเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นการนำความสามารถพิเศษของครูคนหนึ่งมาช่วยเหลือ เพื่อประโยชน์ของเพื่อนครูคนอื่นๆ หรือเพื่อการช่วยเหลือให้คำแนะนำในเรื่องของการบริหารโครงการสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

การติดตาม เป็นกระบวนการของการควบคุม ดูแล ให้งาน/โครงการ ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง สามารถควบคุมช่วงเวลาการปฏิบัติงาน และสามารถแก้ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานโครงการได้ทันทั่วทั้งที่ไม่เกิดผลเสียหรือข้อบกพร่องต่องานโครงการในภาพรวม เมื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการในขั้นตอนสุดท้าย

การประเมินผล เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากของการวางแผน เพราะการประเมินผลจะเป็นตัววัด และบอกให้ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วางแผน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับแผนทุกฝ่ายได้รู้ว่าแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การปฏิบัติงานของสถานศึกษา ซึ่งต้องใช้ทั้งกำลังคน กำลังแรงงาน และค่าใช้จ่าย (งบประมาณ) เมื่อเสร็จสิ้นแผนแล้วผลที่ได้เป็นประการใด เป็นไปตามที่คาดหวังและมุ่งหวังมากน้อย เพียงใด คุ้มค่าหรือไม่ ควรดำเนินโครงการต่อไป ควรหยุดหรือควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไรต่อไป

2.4.2 บทบาทการบริหารแหล่งเรียนรู้

การบริหารจัดการเพื่อให้แหล่งเรียนรู้เป็นแหล่งทรัพยากรที่มีคุณค่าในการศึกษาและการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนนั้น บุคลากรทางการศึกษาทุกคนทุกฝ่ายมีบทบาทสำคัญ ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2550, น. 5)

1. กำหนดนโยบาย วางแผนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำ จัดสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน
2. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ประสบการณ์ในการจัด การใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน
3. สนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานโครงการ หรือนวัตกรรมที่เกิดจากการศึกษาหรือใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน
4. นิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผลระบบการจัดการเรียนการสอน โดยการใช้แหล่งเรียนรู้

ในการบริหารแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา และการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ซึ่งมีเป้าหมายภายในปี 2561 ในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยเน้นประเด็นหลักสามประการ คือ

1. คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาแหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตรและเนื้อหาพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า สามารถดึงดูดคนเก่งดีและมีใจรักมาเป็นครูคณาจารย์ได้อย่างยั่งยืน ภายใต้ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2. เพิ่มโอกาสการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ในการบริหารและจัดการศึกษา โดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกกระบวนการศึกษา

นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาโดยใช้แหล่งเรียนรู้ มีนักการศึกษาได้เสนอวิธีการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ดังนี้

เข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2555, น. 51) กล่าวถึงการบริหารจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารมีบทบาทในการจัดระบบการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. จัดโครงสร้างระบบการจัดการเรียนรู้ให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติ ด้วยการจัดหน่วยงานเพื่อรองรับการจัดการเรียนรู้

3. จัดบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งต่าง ๆ ตามความสามารถ และความถนัด

4. กำหนดช่องทางในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงานต่างๆ กิ่งแก้ว อาริรักษ์ และคณะ (2548, น. 120-122) ได้เสนอวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ ซึ่งครูสามารถเลือกใช้ได้ ดังนี้

1. การวางแผนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ (planning resource-based Learning) การวางแผนที่รอบคอบจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จทั้งระยะสั้นและระยะยาว

2. การเรียนรู้อย่างอิสระ (Independent learning) เป็นเหมือนแผนการจัดการทักษะการเรียนรู้ที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีการระบุและให้คำจำกัดความยุทธศาสตร์ที่จำเป็นเมื่อครูนำไปใช้จะช่วยให้ผู้เรียนมีอิสระ

3. การเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม (group process) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งจัดผสมผสานระหว่างคนเก่ง อ่อน กระบวนการเรียนรู้เกิดจากสมาชิกภายในกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ร่วมกัน ยอมรับความเป็นผู้นำ ผู้ตาม มีการพัฒนาองค์ความรู้

4. การเรียนรู้จากการทำโครงการ (project-based learning) เป็นการศึกษาหาความรู้ให้เกิดความเข้าใจในหัวเรื่องหรือประเด็นปัญหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีการวางแผนการค้นคว้า การประชุมปรึกษาหารือ ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการตั้งคำถาม การแก้ปัญหา การเสนอข้อค้นพบ และการทดลองการแก้ปัญหา

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545, น. 107-111) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ว่า การทัศนศึกษาเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูและผู้เรียนให้ความสนใจวิธีหนึ่ง ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญ ๆ ดังนี้

1. ขึ้นวางแผน ควรดำเนินการดังนี้ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์หัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่จะศึกษาเรียนรู้ สืบหาแหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ ซึ่งอาจเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสำรวจ เป็นต้น

2. ชั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ควรดำเนินการดังนี้ ผู้สอนนำผู้เรียนไปเรียนที่แหล่งเรียนรู้ซึ่งผู้สอนควรดูแลเอาใจใส่ในเรื่องความปลอดภัย เป็นต้น

3. ชั้นสรุปผลการเรียน อาจทำได้ดังนี้ สรุปการเรียนรู้ทันทีหรือสรุปการเรียนรู้หลังจากกลับถึงสถานศึกษา

4. ชั้นประเมินผล เป็นขั้นที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประเมินผลเพื่อให้ทราบว่าการไปทัศนศึกษาครั้งนี้มีผลเป็นอย่างไร

พันธ์ ทองชุมนุม (2547, น. 54-60) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ได้ดังนี้

1. การทดลองควรเป็นกระบวนการทดลองเบื้องต้นไม่ยุ่งยากซับซ้อน ไม่ต้องใช้ห้องปฏิบัติการ และไม่ใช้อุปกรณ์ในการทดลองมาก

2. การสืบเสาะหาความรู้ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจ โดยการใช้ให้ผู้เรียนไปสืบเสาะหาความรู้เอง โดยการสัมภาษณ์หรือสอบถามผู้ที่มีความรู้ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

สุนน อมรวิวัฒน์ (2544, น. 10) ได้กล่าวถึงการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ที่สามารถทำได้ คือ การที่โรงเรียน ชุมชน สถาบันชุมชน เอกชน องค์กรทุกฝ่ายร่วมมือกันจัดการเรียนศึกษา โดยมีหลักการพื้นฐานความคิดดังนี้

1. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้กับทุกคนในทุกสถานที่ ทุกเวลา

2. แหล่งเรียนรู้ของชุมชนมีอยู่มากมายทั้งที่เป็นองค์กรจัดตั้งสถาบันในชุมชน วิถีชีวิต การทำมาหากิน ประเพณี พิธีกรรมและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

3. การเรียนรู้ที่ดีเกิดขึ้นจากการที่ทุกฝ่ายสร้างเครือข่ายของการเชื่อมโยง ประสพการณ์ เกิดสังคมนการเรียนรู้ และสังคมคุณธรรม

4. การเรียนจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และธรรมชาติ เป็นกระบวนการที่มีความสุข สร้างสรรค์ความคิด และประสพการณ์ชีวิตที่มีคุณค่า

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้จะประกอบด้วย ประเด็นสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ กระบวนการบริหารการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพ หรือวงจร PDCA ของ เดมมิ่ง (Deming) กระบวนการบริหารและการจัดการงานวิชาการ ประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ การวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการนิเทศติดตามประเมินผล และบทบาทการบริหารแหล่งเรียนรู้ ซึ่งบุคลากรทางการศึกษาทุกคนทุกฝ่ายมี บทบาทสำคัญ ในการกำหนดนโยบาย วางแผนการจัดหา จัดสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ประสพการณ์ในการจัด การใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงาน โครงการงาน และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแล และ ประเมินผลระบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ครูและผู้เรียนให้ความสนใจมีขั้นตอนสำคัญคือ ขั้นวางแผน ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ชั้นสรุปผลการเรียน และชั้นประเมินผล ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้นำแนวคิดของ ทศนีย์ วงศ์เย็น (2547, น. 29-35) นำมาประยุกต์เป็นกรอบในการศึกษา ได้แก่ การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้

3. บริบทของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน

บริบทของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน ตามสภาพทั่วไป สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม แหล่งเรียนรู้ และการจัดการศึกษา จำแนกได้ดังนี้ (สืบค้นจาก www.huahin.go.th/site)

3.1 สภาพทั่วไป

สภาพทั่วไปของ เทศบาลเมืองหัวหิน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ติดกับทะเลอ่าวไทย พื้นที่มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทิศตะวันตกเป็นภูเขา พื้นที่ลาดเอียงลงสู่ทะเลอ่าวไทย มีพื้นที่รวม 86.36 ตารางกิโลเมตร หรือ 53,975 ไร่ มีถนนเพชรเกษม (ทางหลวงหมายเลข 4) ตัดผ่านจากทิศเหนือจรดทิศใต้ยาวประมาณ 22 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 230 กิโลเมตร ลักษณะพื้นที่เป็นชุมชนเมืองหนาแน่นและการพาณิชย์กรรมประมาณ ร้อยละ 3 และมีชุมชนที่กระจัดกระจายไม่หนาแน่นห่างไกลออกไป พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ว่างและพื้นที่เขตทหาร การขยายตัวของเมืองมีลักษณะเป็นแนวยาวไปตามถนนเพชรเกษม มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง มีโรงแรม บ้านพัก และร้านอาหาร

เทศบาลเมืองหัวหิน เป็นที่ตั้งของเขตพระราชฐาน คือ วังไกลกังวล ซึ่งปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถประทับอยู่ เทศบาลเมืองหัวหินเป็นเขตควบคุมมลพิษตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2539) และเป็นเขตพื้นที่ที่ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2547 มีประชากรโดยรวม 52,919 คน แยกเป็นชาย 25,776 คน หญิง 27,143 คน แบ่งเป็น ตำบลหัวหิน ประชากรรวม 39,543 คน ตำบลหนองแก ประชากรรวม 13,376 คน บ้านเรือนจำนวน 33,729 หลังคาเรือน จำแนกเป็น ตำบลหัวหิน 23,913 หลังคาเรือน และตำบลหนองแก 9,816 หลังคาเรือน

3.2 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

สภาพทางเศรษฐกิจของเทศบาลเมืองหัวหิน ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับการท่องเที่ยวและการพาณิชย์กรรม ร้านค้า โรงแรม บ้านพักตากอากาศต่างๆ จำนวนมาก รายได้ของท้องถิ่นมาจากการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ การขยายธุรกิจด้านการอนุรักษ์ของโบราณ เป็นสถานที่ท่องเที่ยว เช่น เพลินวาน หัวหิน ตลาดจิ้งหรีด เกาะสิงห์โต ประชาชนที่อยู่ด้านทิศตะวันตกของเขตเทศบาล ประกอบอาชีพด้านการเกษตร เนื่องจากสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม ชนิดพื้นที่ปลูก ได้แก่ สับปะรด มะพร้าว พืชผัก และไม้ดอกไม้ประดับ ปศุสัตว์ พื้นที่ปศุสัตว์ส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณที่ราบเชิงเขา ทางด้านทิศตะวันตกของเขตเทศบาล โดยส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงโคนเนื้อ สุกร ไก่ เป็น แพะ และปลาต่างๆ จำนวนสัตว์ในพื้นที่โดยประมาณ การประมง หัวหินในอดีตเป็นหมู่บ้านชาวประมง การทำประมงจึงเป็นอาชีพดั้งเดิมของชาวหัวหิน แต่เมื่อบ้านเมืองเปลี่ยนแปลงไปหัวหินได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ประกอบกับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลลดลง ทำให้การประกอบอาชีพประมงลดน้อยลง โดยยังมีการทำประมงของประชาชนบริเวณชุมชนสมอเรียง ชุมชนตะเกียบ และชุมชนเขาเต่า อุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมประเภททำผลิตภัณฑ์คอนกรีตบล็อก เส้า รั้ว ปลอก บ่อ รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมไม้ ผลิตภัณฑ์จากไม้ เช่น ทำวงกบ ประตู

หน้าต่าง และสุดท้ายเป็นอุตสาหกรรมอบลาทมิ๊กแห้ง ซึ่งลักษณะโรงงานจะเป็นโรงงานขนาดเล็กหรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน

สภาพทางสังคม มีชุมชนในเขตเทศบาลเมืองหัวหินมีทั้งหมด จำนวน 35 ชุมชน โดยแยกเป็น 2 ตำบลได้แก่ ตำบลหัวหิน มี 28 ชุมชน ตำบลหนองแก มี 7 ชุมชน

3.3 แหล่งเรียนรู้

ในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองหัวหิน มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันได้แก่

แหล่งเรียนรู้จากธรรมชาติ ซึ่งเป็นแหล่งการเรียนรู้สำคัญในการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่ ป่าชายเลนในพื้นที่ตำบลหนองแก เขาหินเหล็กไฟ ชายหาดหัวหิน หาดสวนสน อ่างเก็บน้ำเขาเต่า หาดทรายน้อย เกาะสิงโต

แหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นที่มีมาแต่เดิม เช่น ประเพณีเกี่ยวกับตรุษ สารภี ประเพณีก่อเจดีย์ทราย ประเพณีทำบุญทุ่ง ประเพณีสงเคราะห์ทางน้ำ การเล่นผีฟุ้งใต้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเย็บอวน การทำปลาตูหนึ่ง

แหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ (ห้องสมุดประชาชนอำเภอหัวหิน) เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีประวัติความเป็นมาที่สำคัญ ได้แก่ วิถีชีวิตชุมชนสมอเรียง วังไกลกังวล สถานีรถไฟหัวหิน ห้องสมุดประชาชน หอสมุดรักษังคลาภิเษกวังไกลกังวล และห้องสมุดการรถไฟ หัวหิน

3.4 การจัดการศึกษา

สถานศึกษาในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน มีโรงเรียนทั้งสิ้น 21 แห่งได้แก่ โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จำนวน 7 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 ศูนย์ คือ โรงเรียนเทศบาลบ้านหัวหิน โรงเรียนเทศบาลวัดหนองแก โรงเรียนเทศบาลบ้านบ่อฝ้าย โรงเรียนเทศบาลบ้านตะเกียบ โรงเรียนเทศบาลบ้านเขาเต่า โรงเรียนเทศบาลเขาพิทักษ์ โรงเรียนเทศบาลบ้านสมอโพรง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสมอโพรง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านตะเกียบ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 7 แห่ง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 2 แห่ง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 1 (สอก.1) จำนวน 1 แห่ง คือ วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกลกังวล (สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (ศูนย์หัวหิน)

ผลการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จำนวน 5 สาระการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน

สาระการเรียนรู้	ระดับโรงเรียน	ระดับประเทศ	สูงกว่า/ต่ำกว่า
โรงเรียนเทศบาลบ้านหัวหิน			
ภาษาไทย	47.85	49.33	ต่ำกว่า
คณิตศาสตร์	35.81	43.47	ต่ำกว่า
วิทยาศาสตร์	43.23	42.59	สูงกว่า
สังคมศึกษาฯ	50.70	49.18	สูงกว่า
ภาษาอังกฤษ	36.69	40.31	ต่ำกว่า
เฉลี่ย	42.86	44.98	ต่ำกว่า
โรงเรียนเทศบาลวัดหนองแก			
ภาษาไทย	39.62	49.33	ต่ำกว่า
คณิตศาสตร์	30.38	43.47	ต่ำกว่า
วิทยาศาสตร์	34.85	42.59	ต่ำกว่า
สังคมศึกษาฯ	41.15	49.18	ต่ำกว่า
ภาษาอังกฤษ	29.81	40.31	ต่ำกว่า
เฉลี่ย	35.16	44.98	ต่ำกว่า
โรงเรียนเทศบาลบ้านบ่อฝ้าย			
ภาษาไทย	50.77	49.33	สูงกว่า
คณิตศาสตร์	36.92	43.47	ต่ำกว่า
วิทยาศาสตร์	48.24	42.59	สูงกว่า
สังคมศึกษาฯ	53.33	49.18	สูงกว่า
ภาษาอังกฤษ	37.95	40.31	ต่ำกว่า
เฉลี่ย	45.44	44.98	สูงกว่า
โรงเรียนเทศบาลบ้านตะเกียบ			
ภาษาไทย	47.50	49.33	ต่ำกว่า
คณิตศาสตร์	31.43	43.47	ต่ำกว่า
วิทยาศาสตร์	38.36	42.59	ต่ำกว่า
สังคมศึกษาฯ	47.00	49.18	ต่ำกว่า
ภาษาอังกฤษ	32.68	40.31	ต่ำกว่า
เฉลี่ย	39.39	44.98	ต่ำกว่า

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

สาระการเรียนรู้	ระดับโรงเรียน	ระดับประเทศ	สูงกว่า/ต่ำกว่า
โรงเรียนเทศบาลบ้านเขาเต่า			
ภาษาไทย	40.54	49.33	ต่ำกว่า
คณิตศาสตร์	33.21	43.47	ต่ำกว่า
วิทยาศาสตร์	35.80	42.59	ต่ำกว่า
สังคมศึกษาฯ	43.71	49.18	ต่ำกว่า
ภาษาอังกฤษ	31.07	40.31	ต่ำกว่า
เฉลี่ย	36.87	44.98	ต่ำกว่า
โรงเรียนเทศบาลเขาพิทักษ์			
ภาษาไทย	46.78	49.33	สูงกว่า
คณิตศาสตร์	37.76	43.47	ต่ำกว่า
วิทยาศาสตร์	37.68	42.59	สูงกว่า
สังคมศึกษาฯ	49.00	49.18	สูงกว่า
ภาษาอังกฤษ	38.49	40.31	ต่ำกว่า
เฉลี่ย	41.98	44.98	ต่ำกว่า
โรงเรียนเทศบาลบ้านสมอโพรง			
ภาษาไทย	48.16	49.33	ต่ำกว่า
คณิตศาสตร์	31.03	43.47	ต่ำกว่า
วิทยาศาสตร์	39.94	42.59	ต่ำกว่า
สังคมศึกษาฯ	49.12	49.18	ต่ำกว่า
ภาษาอังกฤษ	31.69	40.31	ต่ำกว่า
เฉลี่ย	39.99	44.9	ต่ำกว่า

ที่มาข้อมูล: ตารางเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน
จำแนกตามค่าเฉลี่ยรายวิชา กองการศึกษา เทศบาลเมืองหัวหิน

จากตารางที่ 2.1 แสดงผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน พบว่า แม้ว่าผลการทดสอบในภาพรวมจะมีผลการทดสอบที่สูง โดยมีค่าเฉลี่ยประมาณร้อยละ 40 แต่จากข้อมูล พบว่า สถานศึกษาจำนวน 6 โรงเรียน มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) ต่ำกว่าระดับประเทศ มีเพียง 1 โรงเรียนที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O-NET) สูงกว่าระดับประเทศ คือโรงเรียนเทศบาลบ้านบ่อฝ้าย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

อดิพันธ์ อมาตยคง (2552, น. 96-97) ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า 1) ผลการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงครามในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นๆ คือ การกำหนดตารางเวลาสำหรับให้นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ เครื่องอำนวยความสะดวก และบุคลากร 2) ผลการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม จำแนกตามสังกัดของสถานศึกษาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวนหนึ่งด้าน คือ การนำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ไปใช้ของแต่ละสถานศึกษา 3) แนวทางในการพัฒนา สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา การจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาดำเนินการตามระเบียบการนำนักเรียนไปนอกสถานศึกษา จัดทำการประกันอุบัติเหตุหมู่ให้นักเรียน ศึกษาข้อมูลแหล่งเรียนรู้ และจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้เป็นกลุ่มสาระ เพื่อให้สามารถวางแผนการนำนักเรียนไปเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างครบถ้วนและจัดทำทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

ทัศนีย์ อันติมานนท์ (2553) ศึกษาเรื่องการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก คือ การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การกำกับ ติดตามประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ การสำรวจแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอันดับสุดท้าย คือ การจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนาในการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาล เมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ด้านที่ 1 แนวทางการสำรวจแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารมีการประชุมปรึกษาหารือกับคณะครูแต่งตั้งครูและบุคลากรของโรงเรียนหรือผู้เกี่ยวข้องมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยคำนึงถึงเนื้อหาวิชาที่จัดการเรียนรู้ให้ชัดเจน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่ใกล้ตัวให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามมาตรฐานของหลักสูตร ควรมีการสำรวจ แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมแบบของท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นร่องรอยทางประวัติศาสตร์ และควรดำเนินการในลักษณะบูรณาการให้เกิดประโยชน์ ด้านที่ 2 แนวทางการจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ ให้จัดทำเป็นเล่ม แบ่งแยกตามประเภท หมวดหมู่ชัดเจนตามลำดับความสำคัญ โดยทำการคัดเลือกและลงทะเบียนแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และโรงเรียนจัดทำเอกสารเผยแพร่ แหล่งเรียนรู้ให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องรับทราบ ด้านที่ 3 แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างจริงจัง มีการสนับสนุนครูใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ กระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเองตลอดเวลา จัดตั้งศูนย์พัฒนาแหล่งเรียนรู้และจัดห้องสมุดให้เป็นชุมทรัพย์ทางปัญญา สนับสนุนให้มีการสืบค้นหาจากเว็บไซต์ นอกจากนี้จัดอบรมครูจัดตั้งชมรม

มักคุเทศก์น้อยในการส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรม เอกลักษณ์ของท้องถิ่นและให้ครูจัดทำหลักสูตร โดยบรรจุเรื่อง แหล่งเรียนรู้ไว้ในหลักสูตรด้วย และด้านที่ 4 แนวทางในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล การใช้แหล่งเรียนรู้ มีการติดตาม ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุง ซ่อมบำรุง แหล่งเรียนรู้ให้ใช้ประโยชน์ได้ ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้เป็นระยะ จากการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม ความพึงพอใจ

ยุพา กสิรักษ์ (2555, น. 75-80) ศึกษาเรื่องบทบาทในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการกำหนดนโยบายการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน พบว่า การดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชนโดยนำมากำหนดเป็นนโยบายของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการให้มีแผนงาน โครงการที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนตามแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อการเรียนรู้อย่างคุ้มค่าเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และผลการวิเคราะห์ บทบาทในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในรายด้าน พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารการเรียนการสอน ด้านการประสานความร่วมมือกับชุมชนและด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร ส่วนด้านการกำหนดนโยบายและด้านการติดตามประเมินผลมีบทบาทในระดับปานกลาง

ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง (2556, น. 60-61) ศึกษาการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 พบว่าปัญหาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ด้านการติดตามและประเมินผล การจัดระบบการเก็บข้อมูลเพื่อติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ไม่มีประสิทธิภาพ และด้านการปรับปรุงและการพัฒนา ขาดการนำผลการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ไปวางแผนการพัฒนา และมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ยังขาดการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรขาดความรู้ความสามารถในการติดตามและประเมินผล การนำผลการประเมิน และข้อเสนอแนะของผู้ประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เฟอร์กูสัน (Ferguson, 1997, อ้างถึงใน ยุพา กสิรักษ์, น. 40) ได้ทำการศึกษาศึกษาของเด็กในชนบทของรัฐเนบราสกา โดยการศึกษาที่มีทั้งโปรแกรมการพัฒนามิปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ โดยการนำเด็กออกไปหาประสบการณ์นอกสถานที่พบกับผู้ประกอบอาชีพระดับท้องถิ่น วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิของชุมชน เพื่อให้เด็กแสดงแนวคิดแปลกใหม่ และก้าวไกลด้านภูมิปัญญา หลังการทดลองดังกล่าว 5 สัปดาห์ ได้ทำการประเมินผล พบว่า เด็กสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับความคิดของตนเองได้ดีกว่าศึกษาอยู่ในโรงเรียน

มัลลินส์ (Mullins, 1998, 2340-A) ได้ทำการศึกษา การศึกษานอกสถานที่ในการใช้พิพิธภัณฑ์ทางธรรมชาติที่มีผลต่อประสบการณ์การเรียนรู้ของครูและนักเรียน คีศึกษามุมมองของครู นักเรียนที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์เพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ผลการศึกษาพบว่า การไปศึกษานอกสถานที่ ทำให้ครูและนักเรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดแรงจูงใจ สำหรับอุปสรรคของการจัดการศึกษานอกสถานที่ คือ ครูกลัวการพานักเรียนไปนอกสถานที่ เพราะไม่มีได้กำหนดเวลาในโครงสร้างสำหรับนักเรียน

โลเปซ (Lopez, 1998, 1877) ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี พบว่า ชุมชนให้บุตรหลานได้เรียนอย่างหลากหลาย วัฒนธรรมทั้งที่บ้าน โรงเรียนและชุมชน โดยทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมให้การเรียนรู้แก่บุตรหลานของตนเอง เพื่อเป็นการสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น อีกทั้งมีความต้องการให้บุตรหลานที่จบการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาต้องมีการวางแผน การบริหารงาน การจัดการเรียนการสอน การจัดโครงการ กิจกรรมความร่วมมือกับชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษา การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของโครงการและกิจกรรมที่กำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพ และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีการนิเทศการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ โครงการ/กิจกรรม และรายงานผลการดำเนินงานเพื่อการปรับปรุง เพื่อแนวทางปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการใช้แบบแผนการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 7 โรงเรียน รวมจำนวนครูทั้งสิ้น 160 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 113 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, น. 608-610) จากนั้นทำการสุ่มตามสัดส่วนจำนวนครูแต่ละโรงเรียน (Proportional Random Sampling) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามลำดับ

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. เทศบาลบ้านหัวหิน	76	53
2. เทศบาลวัดหนองแก	14	10
3. เทศบาลบ้านบ่อฝ้าย	15	11
4. เทศบาลบ้านตะเกียบ	14	10
5. เทศบาลบ้านเขาเต่า	14	10
6. เทศบาลเขาพิทักษ์	14	10
7. เทศบาลบ้านสมอโพรง	13	9
รวม	160	113

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบ่งเป็น 4 ตอน คือ (ภาคผนวก ค)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ ประกอบด้วย

1. การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ จำนวน 11 ข้อ
2. การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ จำนวน 6 ข้อ
3. การนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ จำนวน 8

ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ ประกอบด้วย

1. การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ จำนวน 11 ข้อ
2. การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ จำนวน 6 ข้อ
3. การนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ จำนวน 8

ข้อ

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended) จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ และการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้

2.2 การสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเรียนรู้ การบริหารแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

2.2.2 จัดทำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อพิจารณาความถูกต้องครอบคลุมเนื้อหาและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.3 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน (ภาคผนวก ง) เพื่อพิจารณาความครอบคลุมเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมของภาษา หาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence: IOC) พิจารณาความตรง

ของเนื้อหาโดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อกระทงคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.66-1.00 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาคั่นคว่ำอิสระ เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงตามคำแนะนำ

2.2.4 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบค่าความเที่ยง (Reliability) และนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงโดยใช้สูตรของครอนบัค (Cronbach' Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .93 และค่าความเที่ยงแต่ละด้านประกอบด้วย สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .93 และสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .97

2.2.5 นำแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการพิจารณาในการอนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามจำนวน 113 ฉบับให้กับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนัดหมายเวลาในการรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

3.3 เมื่อครบกำหนดเวลา 2 สัปดาห์ ผู้ศึกษาได้รับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองในครั้งที่หนึ่งได้ จำนวน 78 ฉบับ และได้ดำเนินการติดตามทวงถามทางโทรศัพท์ จากนั้นผู้ศึกษาได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาในครั้งที่สองอีก 35 ฉบับ ครบตามจำนวน 113 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาความถี่และ ค่าร้อยละแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางและความเรียง

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2543, น. 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2543 :น. 100) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ของเนื้อหา และหาความถี่และค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ศึกษาได้นำเสนอให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	14	12.40
หญิง	99	87.60
รวม	113	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	75	66.40
ปริญญาโท	38	33.60
รวม	113	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ทำงาน		
1 - 5 ปี	14	12.39
6 - 10 ปี	25	22.12
11 - 15 ปี	25	22.12
16 - 20 ปี	10	8.85
21- 25 ปี	12	10.62
26 ปีขึ้นไป	27	23.90
รวม	113	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 87.60 เพศชาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 12.40 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 66.40 ปริญญาโทจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 33.60 และมีประสบการณ์ทำงาน 26 ปีขึ้นไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 23.90 รองลงมา ระหว่าง 6-10 ปี และ 11-15 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 22.12 ระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 12.39 ระหว่าง 21-25 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.62 และระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.85 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งในภาพรวม และจำแนกรายด้านดัง ตารางที่ 4.2-4.5

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยภาพรวม

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้	3.99	.59	มาก
2	การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ	3.96	.64	มาก
3	การนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้	3.90	.66	มาก
	รวม	3.95	.59	มาก

จากตารางที่ 4.2 สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = .59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยของด้านที่มากที่สุดได้แก่ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .59) รองลงมาได้แก่ ด้านการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .64) และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .66) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	สถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	4.12	.76	มาก
2	สถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ	3.95	.66	มาก
3	สถานศึกษามีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานศึกษา	4.15	.71	มาก
4	สถานศึกษามีการกำหนดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.04	.71	มาก
5	สถานศึกษามีการกำหนดกระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน	3.95	.70	มาก
6	สถานศึกษามีการกำหนดจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	4.00	.74	มาก
7	สถานศึกษามีการกำหนดให้ครูเขียนแผนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.08	.75	มาก
8	สถานศึกษามีการกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน	3.82	.75	มาก
9	สถานศึกษากำหนดการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานการใช้แหล่งเรียนรู้	3.91	.71	มาก
10	สถานศึกษามีการกำหนดงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้บริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	3.84	.73	มาก
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดให้ครูสรุปรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ	3.98	.80	มาก
	รวม	3.98	.59	มาก

จากตารางที่ 4.3 สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับ พบว่า สถานศึกษามีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการ จัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .71)

รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x}=4.12$, S.D. = .76) สถานศึกษามีการกำหนดให้ครูเขียนแผนการเรียนรู้โดย การใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = .75) สถานศึกษามีการ กำหนดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = .71) และสถานศึกษามีการกำหนดจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียน ($\bar{x}=4.00$, S.D.=.74) ตามลำดับ

สำหรับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = .75)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ

ที่	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1	สถานศึกษาพัฒนาครูเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการ ใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน	3.96	.73	มาก
2	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้โดย ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	3.99	.72	มาก
3	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน	3.99	.72	มาก
4	ครูปฏิบัติงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานและบูรณาการ การใช้แหล่งเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียน	3.94	.68	มาก
5	ครูบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตาม งบประมาณที่กำหนดอย่างคุ้มค่า	3.90	.80	มาก
6	สถานศึกษาจัดทำโครงการ กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยการบูรณาการเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.96	.74	มาก
	รวม	3.95	.63	มาก

จากตารางที่ 4.4 สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การ ปฏิบัติ พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = .63) และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับ ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .72) และ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก โรงเรียน ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = .72) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาพัฒนาครูเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ

ในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = .73) สถานศึกษาจัดทำโครงการกิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้โดยการ บูรณาการเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = .74) และครูปฏิบัติงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานและ บูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = .68) ตามลำดับ สำหรับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ครูบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามงบประมาณที่กำหนดอย่างคุ้มค่า ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = .80)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนิเทศ กำกับติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้

ที่	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1	สถานศึกษานิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอนการใช้แหล่งเรียนรู้ตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	3.77	.77	มาก
2	ครูดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรมภายหลังการจัดการเรียนการสอน	3.88	1.66	มาก
3	ครูนำผลจากการประเมินการจัดกิจกรรมมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งต่อไป	3.96	.76	มาก
4	ครูสรุปรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระเสนอต่อสถานศึกษา	3.91	.81	มาก
5	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.89	.82	มาก
6	สถานศึกษามีการควบคุมและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานของครู	3.81	.76	มาก
7	สถานศึกษาจัดทำรายงานประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ตามแผนการดำเนินงาน	4.03	.75	มาก
8	สถานศึกษานำผลจากการประเมินการจัดโครงการ/กิจกรรมมาปรับปรุงการจัดโครงการ/กิจกรรมในภาคเรียน/ปีการศึกษาต่อไป	3.98	.76	มาก
	รวม	3.90	.66	มาก

จากตารางที่ 4.5 สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = .66) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับ ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำรายงานประเมินผลการดำเนิน

โครงการ/กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ตามแผนการดำเนินงาน ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = .75) รองลงมาได้แก่ สถานศึกษานำผลจากการประเมินการจัดโครงการ/กิจกรรมมาปรับปรุงการจัดโครงการ/กิจกรรมในภาคเรียน/ปีการศึกษาต่อไป ($\bar{x} = 3.98$, S.D. = .76) ครุณำผลจากการประเมินการจัดกิจกรรมมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งต่อไป ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = .76) ครูสรุปรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มเสนอต่อสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.91$, S.D. = .81) และสถานศึกษามีการกำกับ ติดตามประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = .82) ตามลำดับ

สำหรับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ สถานศึกษานิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอนการใช้แหล่งเรียนรู้ตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = .77)

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งในภาพรวมและจำแนกรายด้าน ดังตารางที่ 4.6-4.9

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม

ที่	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1	การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้	3.32	1.04	ปานกลาง
2	การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ	3.31	1.09	ปานกลาง
3	การนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้	3.30	1.06	ปานกลาง
	รวม	3.31	1.03	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 สภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$, S.D. = 1.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยของด้านที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.32$, S.D. = 1.04) รองลงมาได้แก่ ด้านการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.31$, S.D. = 1.09) และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.30$, S.D. = 1.06) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	สถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	3.37	1.09	ปานกลาง
2	สถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ	3.31	1.07	ปานกลาง
3	สถานศึกษามีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานศึกษา	3.41	1.15	ปานกลาง
4	สถานศึกษามีการกำหนดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	3.35	1.10	ปานกลาง
5	สถานศึกษามีการกำหนดกระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน	3.26	1.11	ปานกลาง
6	สถานศึกษามีการกำหนดจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	3.28	1.08	ปานกลาง
7	สถานศึกษามีการกำหนดให้ครูเขียนแผนการเรียนรู้โดยการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.34	1.12	ปานกลาง
8	สถานศึกษามีการกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน	3.29	1.13	ปานกลาง
9	สถานศึกษากำหนดการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานการใช้แหล่งเรียนรู้	3.31	1.19	ปานกลาง
10	สถานศึกษามีการกำหนดงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้บริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	3.27	1.17	ปานกลาง
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดให้ครูสรุปรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ	3.34	1.15	ปานกลาง
	รวม	3.32	1.04	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 1.04) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับ พบว่า สถานศึกษามีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 1.15) สถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 1.09) สถานศึกษามีการกำหนดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 1.10) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดให้ครูสรุปรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 1.15) และสถานศึกษามีการกำหนดให้ครูเขียนแผนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 1.12) ตามลำดับ

สำหรับการปฏิบัติที่มีปัญหามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดกระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 1.11)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของของปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	สถานศึกษาพัฒนาครูเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน	3.27	1.12	ปานกลาง
2	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	3.39	1.16	ปานกลาง
3	ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน	3.29	1.15	ปานกลาง
4	ครูปฏิบัติงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานและบูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.27	1.12	ปานกลาง
5	ครูบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามงบประมาณที่กำหนดอย่างคุ้มค่า	3.36	1.11	ปานกลาง
6	สถานศึกษาจัดทำโครงการ กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้โดยการบูรณาการเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.31	1.17	ปานกลาง
	รวม	3.31	1.09	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 1.09) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับ ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 1.16) ครูบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามงบประมาณที่กำหนดอย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 1.11) สถานศึกษาจัดทำโครงการ กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้โดยการบูรณาการเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 1.17) ครูจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน ($\bar{x} = 3.29$, S.D. = 1.15) และสถานศึกษาพัฒนาครูเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งครูปฏิบัติงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานและบูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.27$, S.D. = 1.12) ตามลำดับ

สำหรับการปฏิบัติที่มีปัญหามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาพัฒนาครูเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน และครูปฏิบัติงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานและบูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.27$, S.D. = 1.12)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนิเทศ กำกับติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้

ที่	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1	สถานศึกษานิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอนการใช้แหล่งเรียนรู้ตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	3.33	1.08	ปานกลาง
2	ครูดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรมภายหลังการจัดการเรียนการสอน	3.35	1.05	ปานกลาง
3	ครูนำผลจากการประเมินการจัดกิจกรรมมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งต่อไป	3.30	1.13	ปานกลาง
4	ครูสรุปรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระเสนอต่อสถานศึกษา	3.33	1.13	ปานกลาง
5	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.34	1.11	ปานกลาง
6	สถานศึกษามีการควบคุมและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานของครู	3.33	1.14	ปานกลาง
7	สถานศึกษาจัดทำรายงานประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ตามแผนการดำเนินงาน	3.23	1.12	ปานกลาง
8	สถานศึกษานำผลจากการประเมินการจัดโครงการ/กิจกรรมมาปรับปรุงการจัดโครงการ/กิจกรรมในภาคเรียน/ปีการศึกษาต่อไป	3.26	1.16	ปานกลาง
รวม		3.30	1.06	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.30$, S.D. = 1.06) และเมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับ ได้แก่ ครูดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรมภายหลังการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.35$, S.D. = 1.05) สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.34$, S.D. = 1.11) สถานศึกษามีการควบคุมและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานของครู ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 1.14) ครูสรุปรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระเสนอต่อสถานศึกษา ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 1.13) และสถานศึกษานิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอนการใช้แหล่งเรียนรู้ตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 1.08) ตามลำดับ

สำหรับการปฏิบัติที่มีปัญหามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำรายงานประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ตามแผนการดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.23$, S.D. = 1.12)

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้

ที่	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	สถานศึกษาควรวางแผน กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน	54	58.70
2	สถานศึกษาควรมีการอบรม ประชุมครูในการกำหนดวิสัยทัศน์และปรับปรุงยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใกล้สถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	16	17.39
3	สถานศึกษาควรสำรวจแหล่งเรียนรู้ และจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป็นโครงการกิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน	9	9.78

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ที่	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4	สถานศึกษาควรกำหนดให้มีการสอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างชัดเจน	7	7.61
5	สถานศึกษาควรดำเนินการจัดประชุมคณะครู เสนอแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและจัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้เพื่อสะดวกในการใช้แหล่งเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้ชัดเจน	6	6.52
	รวม	92	100.00

จากตารางที่ 4.10 แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยเรียงลำดับค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย พบว่า สถานศึกษาควรวางแผน กำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน (ร้อยละ 58.70) ควรมีการอบรม ประชุมครูในการกำหนดวิสัยทัศน์และปรับปรุงยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใกล้สถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ (ร้อยละ 17.39) ควรสำรวจแหล่งเรียนรู้ และจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป็นโครงการกิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 9.78) ควรกำหนดให้มีการสอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างชัดเจน (ร้อยละ 7.61) และควรดำเนินการจัดประชุมคณะครู เสนอแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและจัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้เพื่อสะดวกในการใช้แหล่งเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้ชัดเจน (ร้อยละ 6.52) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ

ที่	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	สถานศึกษาควรจัดอบรมและประชุมวางแผน กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน	26	26.00
2	สถานศึกษาควรดำเนินการให้มีการจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้จัดการจัดการเรียนการสอน	23	23.00
3	สถานศึกษาควรดำเนินการจัดประชุมคณะครู เสนอแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและจัดทำข้อมูลสารสนเทศแหล่งเรียนรู้เพื่อสะดวกในการใช้แหล่งเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้ชัดเจน	21	21.00
4	ครูและผู้บริหารควรมีส่วนร่วมพัฒนาปรับปรุงยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	18	18.00
5	สถานศึกษาควรกำหนดให้มีการสอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างชัดเจน	12	12.00
รวม		100	100.00

จากตารางที่ 4.11 แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตาม การรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนำแผนการบริหารแหล่ง เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ โดยเรียงลำดับค่าร้อยละมากไปหาน้อย พบว่า สถานศึกษาควรจัดอบรมและ ประชุมวางแผน กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างชัดเจน (ร้อยละ 26.00) ควรดำเนินการให้มีการจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้จัดการจัดการเรียนการสอน (ร้อยละ 23.00) ควร ดำเนินการจัดประชุมคณะครู เสนอแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและจัดทำข้อมูล สารสนเทศแหล่งเรียนรู้เพื่อสะดวกในการใช้แหล่งเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้ ชัดเจน (ร้อยละ 21.00) ครูและผู้บริหารควรมีส่วนร่วมพัฒนาปรับปรุงยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ (ร้อยละ 18.00)

และสถานศึกษาควรกำหนดให้มีการสอดแทรกเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างชัดเจน (ร้อยละ 12.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนิเทศ กำกับติดตามประเมินผลการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้

ที่	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเป็นระยะและต่อเนื่องในการใช้แหล่งเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	65	69.90
2	ผู้บริหารสถานศึกษาหรือฝ่ายบริหารวิชาการควรมีการกำหนด ตารางการนิเทศ ติดตามงานเพื่อช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องและ พัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น	14	15.05
3	สถานศึกษาควรมีการออกแบบบันทึกการนิเทศและแบบการ รายงานผลอย่างชัดเจนเพื่อใช้ในการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนการใช้แหล่งเรียนรู้	10	10.75
4	นักเรียนและครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลหลังการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4	4.30
	รวม	93	100.00

จากตารางที่ 4.12 แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยเรียงลำดับค่าร้อยละมากไปหาน้อย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเป็นระยะและต่อเนื่องในการใช้แหล่งเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ร้อยละ 69.90) ผู้บริหารสถานศึกษาหรือฝ่ายบริหารวิชาการควรมีการกำหนดตารางการนิเทศ ติดตามงานเพื่อช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น (ร้อยละ 15.05) สถานศึกษาควรมีการออกแบบบันทึกการนิเทศและแบบการรายงานผลอย่างชัดเจนเพื่อใช้ในการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้แหล่งเรียนรู้ (ร้อยละ 10.75) และนักเรียนและครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามประเมินผลหลังการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ร้อยละ 4.30) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ศึกษาได้สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

การศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.1.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.2 วิธีการศึกษา

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 7 โรงเรียน รวมจำนวนครูทั้งสิ้น 160 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 7 โรงเรียน จำนวน 113 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 608-610) จากนั้นทำการสุ่มตามสัดส่วนจำนวนครูแต่ละโรงเรียน (Proportional Random Sampling) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระได้สร้างและพัฒนาขึ้น มี 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ตอนที่ 2 สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ และการนิเทศกำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนา

ผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ และการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ และตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ และการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง จำนวน 113 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.2.4 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการนำเสนอแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดำเนินการวิเคราะห์ โดยการหาความถี่และค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ของเนื้อหา และหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

1.3 ผลการศึกษา

1.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ และการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้

1.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามรายด้าน

1) **ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้** โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษามีการกำหนดให้ครูเขียนแผนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สถานศึกษามีการกำหนดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา และสถานศึกษามีการกำหนดจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ส่วนการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ สถานศึกษามีการกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน

2) **ด้านการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ** โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้โดย

ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน สถานศึกษาพัฒนาครูเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาจัดทำโครงการ กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้โดยการบูรณาการเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และครูปฏิบัติงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานและ บูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามงบประมาณที่กำหนดอย่างคุ่มค่านั้น มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

3) *ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้* โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำรายงานประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ตามแผนการดำเนินงาน สถานศึกษานำผลจากการประเมินการจัดโครงการ/กิจกรรมมาปรับปรุงการจัดโครงการ/กิจกรรมในภาคเรียน/ปีการศึกษาต่อไป ครูนำผลจากการประเมินการจัดกิจกรรมมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งต่อไป ครูสรุปรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระเสนอต่อสถานศึกษา และสถานศึกษามีการกำกับ ติดตามประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ส่วนการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษานิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอนการใช้แหล่งเรียนรู้ตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ นั้น มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

1.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ และการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้

1.3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามรายด้าน

1) *ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้* โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษามีการกำหนดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดให้ครูสรุปรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และสถานศึกษามีการกำหนดให้ครูเขียนแผนการเรียนรู้โดยการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนการปฏิบัติที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการกำหนดกระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน

2) *ด้านการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ* โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้

โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ครูบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามงบประมาณที่กำหนดอย่างคุ้มค่า สถานศึกษาจัดทำโครงการ กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้โดยการบูรณาการเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน และสถานศึกษาพัฒนาครูเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งครูปฏิบัติงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานและบูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียน ส่วนการปฏิบัติที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาพัฒนาครูเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนและครูปฏิบัติงานตามปฏิทินการปฏิบัติงาน และบูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียน

3) *ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้*
โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรมภายหลังการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา สถานศึกษามีการควบคุมและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานของครู ครูสรุปรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระเสนอต่อสถานศึกษา และสถานศึกษานิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอนการใช้แหล่งเรียนรู้ตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ส่วนการปฏิบัติที่มีปัญหามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษาจัดทำรายงานประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ตามแผนการดำเนินงาน

1.3.5 แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1) *แนวทางการพัฒนาด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้* โดยเรียงลำดับแนวทางการพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุดไปหาน้อย พบว่า สถานศึกษาควรจัดอบรมและประชุมวางแผน กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน ครูและผู้บริหารควรมีส่วนร่วมพัฒนาปรับปรุงยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และสถานศึกษาควรดำเนินการให้มีการจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้จัดการจัดการเรียนการสอน

2) *แนวทางการพัฒนาการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ*
โดยเรียงลำดับแนวทางในการพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงสุดไปหาน้อย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมสัมมนาพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนและการปฏิบัติงานในการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูควรจัดทำแผนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการนำแหล่งเรียนรู้มาจัดกิจกรรมการสอนเพื่อสร้างประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อ และผู้บริหารและฝ่ายวิชาการควรจัดประชุมครูจัดทำตารางปฏิทินการปฏิบัติงาน

การใช้แหล่งเรียนของครูเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3) *แนวทางการพัฒนาด้านการนิเทศ* ติดตาม ประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยเรียงลำดับแนวทางในการพัฒนาที่มีค่าร้อยละสูงที่สุดไปหาน้อย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเป็นระยะและต่อเนื่องในการใช้แหล่งเรียนรู้จัด กิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาหรือฝ่ายบริหารวิชาการควรมีการกำหนดตารางการ นิเทศ ติดตามงานเพื่อช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น และสถานศึกษาควรมีการ ออกแบบบันทึกการนิเทศและแบบการรายงานผลอย่างชัดเจนเพื่อใช้ในการนิเทศการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนการใช้แหล่งเรียนรู้

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาดูงานการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัด เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ศึกษาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ จากการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมมีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการมอบหมาย ผู้รับผิดชอบในการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานศึกษา และผลการ ปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ ภายในและภายนอกโรงเรียน ส่วนของปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการมอบหมาย ผู้รับผิดชอบในการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานศึกษา และครูผู้สอน ได้เสนอแนวทางการพัฒนาไว้ว่า สถานศึกษาควรจัดอบรมและประชุมวางแผน กำหนดนโยบายและ ยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดทักษะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน

ดังนั้นเห็นได้ว่าเมื่อสถานศึกษามีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดโครงการ/ กิจกรรมเพื่อการบริหารจัดการการเรียนรู้ในสถานศึกษา ในทางการปฏิบัติงานแล้วยังคงพบปัญหา อยู่บ้าง อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมายงานให้กับครูคนเดียวดำเนินงานโครงการ/ กิจกรรมหลายอย่าง หรือมอบหมายให้กับครูบรรจุใหม่ได้มีโครงการ/กิจกรรมรับผิดชอบซึ่งทำให้ การดำเนินงานประสบปัญหา เพราะครูยังไม่มีประสบการณ์ ขาดความรู้ความเข้าใจแนวทางการ ปฏิบัติงาน ซึ่งพิจารณาจากการการออกคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมในแผนปฏิบัติงาน ประจำปี และในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ครูยังขาดการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือกศึกษา แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามรูปแบบที่นโยบายระดับสูงกำหนดให้ สถานศึกษาต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย กำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน ให้เกิดจากการวางแผนที่มี ประสิทธิภาพ มีการกระจายอำนาจหน้าที่มอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดทำโครงการ/กิจกรรม เพื่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้ตรงกับรู้ความสามารถของครูหรือความถนัด ดังที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, น. 8) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่

จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับเข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2554, น. 51) กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทในการจัดระบบการจัดการเรียนรู้ และการจัดบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งต่างๆ ตามความสามารถ และความถนัด การจัดการศึกษาที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ โลเปซ (Lopez, 1998, 1877) ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี พบว่า ชุมชนให้บุตรหลานได้เรียนอย่างหลากหลายวัฒนธรรมทั้งที่บ้าน โรงเรียนและชุมชน โดยทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมให้การเรียนรู้แก่บุตรหลานของตนเอง เพื่อเป็นการสืบทอดประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น อีกทั้งมีความต้องการให้บุตรหลานที่จบการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ และมีลลินส์ (Mullins, 1999, 2340-A) ได้ทำการศึกษา การศึกษานอกสถานที่ในการใช้พิพิธภัณฑสถานที่มีผลต่อประสบการณ์การเรียนรู้ของครูและนักเรียน นักเรียนที่เกี่ยวกับพิพิธภัณฑสถานเพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ผลการศึกษาพบว่า การไปศึกษานอกสถานที่ ทำให้ครูและนักเรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดแรงจูงใจสำหรับอุปสรรคของการจัดการศึกษานอกสถานที่ คือ ครูกลัวการพานักเรียนไปนอกสถานที่ เพราะไม่ได้กำหนดเวลาในโครงสร้างสำหรับนักเรียน และจากความคิดเห็นของครูจากแบบสอบถามที่เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน เสนอไว้ว่า สถานศึกษาควรจัดอบรมและประชุมวางแผน กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน รวมทั้งครูและผู้บริหารควรมีส่วนร่วมพัฒนาปรับปรุงยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ อติพันธ์ อมาตยคง (2552, น. 96-97) ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม พบว่า แนวทางในการพัฒนา สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา การจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาดำเนินการตามระเบียบการนำนักเรียนไปนอกสถานศึกษา จัดทำการประกันอุบัติเหตุหมู่ ให้นักเรียน ศึกษาข้อมูลแหล่งเรียนรู้ และจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้เป็นกลุ่มสาระ เพื่อให้สามารถวางแผนการนำนักเรียนไปเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ได้อย่างครบถ้วนและจัดทำทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน

2.2 ด้านการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และผลการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามงบประมาณที่กำหนดอย่างคุ้มค่า ในส่วนของปัญหาด้านการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และครูผู้สอนได้เสนอแนวทางการพัฒนาไว้ว่า สถานศึกษาควรจัดอบรมและประชุมวางแผน กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ

ภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อครูได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ในทางการปฏิบัติงานแล้วยังคงพบปัญหาอยู่บ้าง อาจเป็นเพราะว่าในบริบทของแต่ละสถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่หลากหลาย แต่ครูขาดการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการนำนักเรียนไปเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาเป็นที่ไปตามโครงการ/กิจกรรมเป็นที่ไปตามแผนการใช้จ่ายเงินตามปีงบประมาณเท่านั้น ไม่ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในบริบทของแต่ละสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างแท้จริง อีกทั้งครูอาจมีความกังวลในเรื่องของระยะเวลาในการเดินทาง ความปลอดภัยของนักเรียนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่ไม่ได้จัดทำแผนของใช้เงินสนับสนุนไว้ล่วงหน้า ซึ่งพิจารณาได้จากแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545, น. 12) ได้มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องทำหน้าที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้เพียงพอที่จะดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ และสอดคล้องกับความคิดเห็นของครูผู้สอนจากแบบสอบถามได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมสัมมนาพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนและการปฏิบัติงานในการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นที่ไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และครูควรจัดทำแผนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการนำแหล่งเรียนรู้มาจัดกิจกรรมการสอนเพื่อสร้างประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนีย์ อันติมานนท์ (2553) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่ 3 แนวทางการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างจริงจังนั้น มีการสนับสนุนครูใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ กระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเองตลอดเวลา จัดตั้งศูนย์พัฒนาแหล่งเรียนรู้และจัดห้องสมุดให้เป็นชุมทรัพย์ทางปัญญา สนับสนุนให้มีการสืบค้นหาจากเว็บไซต์ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของอดิพันธ์ อมาตยคง (2552, น. 98) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น คือ การกำหนดตารางเวลาสำหรับให้นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ เครื่องอำนวยความสะดวกและบุคลากร ซึ่งการกำหนดเวลา เป็นการวางแผนการทำงานล่วงหน้า ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งต้องให้ความสำคัญกับการประสานแหล่งเรียนรู้และวิทยากรให้สอดคล้องกัน แม้ว่าสถานศึกษาจะมีแผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติแล้วก็ตาม และสอดคล้องกับทัศนีย์ อันติมานนท์ (2553) ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก คือ การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สถานศึกษาจัดทำรายงานประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ตามแผนการดำเนินงาน และผลการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษานิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอน การใช้แหล่งเรียนรู้ตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ในส่วนของปัญหาด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมมีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรมภายหลังการจัดการเรียนการสอน ปัญหาการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาจัดทำรายงานประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ตามแผนการดำเนินงาน และครูผู้สอนได้เสนอแนวทางการพัฒนาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเป็นระยะและต่อเนื่องในการใช้แหล่งเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อสถานศึกษาจัดทำรายงานประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ตามแผนการดำเนินงานซึ่งมีการปฏิบัติมากแล้ว ในทางปฏิบัติงานอาจจะยังพบปัญหาอยู่บ้าง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาทุกแห่งให้ความสำคัญต่อการจัดทำรายงานประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ตามแผนการดำเนินงาน ซึ่งการประเมินผลการปฏิบัติงานการจัดทำโครงการ/กิจกรรม และการสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการนั้น เป็นการเบิกจ่ายเงินงบประมาณตามแผนพัฒนาประจำปีของสถานศึกษา จึงทำให้ผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม ต้องดำเนินการสรุปรายงานผลให้เป็นไปตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินที่กำหนดเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา ดังที่ทัศนีย์ วงศ์ยืน (2547, น. 29-35) ได้กล่าวถึง การประเมินผล ไว้ว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เพราะการประเมินผลจะเป็นตัววัดและบอกให้ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วางแผน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รู้ว่าโครงการที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การปฏิบัติงานของสถานศึกษา ซึ่งต้องใช้ทั้งกำลังคน กำลังแรงงาน และค่าใช้จ่าย (งบประมาณ) เมื่อเสร็จสิ้นแผนแล้วผลที่ได้เป็นประการใด เป็นไปตามที่คาดหมายและมุ่งหวังมากน้อยเพียงใด คุ่มค่าหรือไม่ ควรดำเนินโครงการต่อไป ควรหยุด หรือควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไรต่อไป

สำหรับปัญหาการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ครูดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรมภายหลังการจัดการเรียนการสอน นั้น อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนแต่ละสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจที่แตกต่างกัน ในเรื่องการประเมินผลการจัดกิจกรรมภายหลังการเรียนการสอน บางสถานศึกษามีการประเมินผลหลังการจัดการเรียนการสอนในการวัดความรู้ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ซึ่งบางสถานศึกษาครูบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน และขาดความรู้ความเข้าใจในการสรุปการประเมินผลที่ถูกต้อง ซึ่งพิจารณาได้จากการบันทึกหลังสอนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการ ทำให้การประเมินหลังการจัดการเรียนการสอนไม่บอกถึงผลการประเมินที่ได้รับจากการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของครูผู้สอน จากแบบสอบถามได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเป็นระยะและต่อเนื่องในการใช้แหล่งเรียนรู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับทัศนีย์ อันติมานนท์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ด้านการ

กำกับ ติดตาม ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก โดยเฉพาะในเรื่องโรงเรียนนิเทศและเน้นย้ำให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้และโรงเรียนตรวจแผนการจัดการเรียนรู้และให้ความสำคัญกับการที่ครูวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของยุพา กสิรักษ์ (2555, น. 80) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ด้านการติดตามและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน พบว่า ในภาพรวมการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ ไม่ได้นำผลการประเมินการปฏิบัติงานมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสืบเนื่องอย่างจริงจัง เป็นผลให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางที่ถูกที่ควร ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับการนำผลการติดตามประเมินผลไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ มีดังนี้

จากผลการศึกษาพบว่าการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีข้อเสนอแนะจากการศึกษาดังนี้

3.1.1 ผู้บริหารระดับสูงในระดับนโยบายของเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ควรมุ่งเน้นให้ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายต่างๆ และครูผู้สอน มีการวางแผนการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ต่อต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการยกระดับการดำเนินงานโดยใช้สารสนเทศในการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานด้านแหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ควรมุ่งพัฒนาศักยภาพครูให้มีความรู้ มีทักษะในการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาครูในการจัดทำแผนการสอนการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน และมุ่งเน้นการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง และดำเนินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3.1.3 ครูผู้ปฏิบัติการสอนในสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ควรวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ การสำรวจและกำหนดแหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน จัดทำโครงการ/กิจกรรมในการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จัดทำแผนการเรียนรู้การใช้แหล่งเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะให้กับผู้เรียนเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และครูผู้สอนควรมีการกำหนดเกณฑ์การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วม

นิเทศการเรียนการสอน เพื่อนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนในการใช้แหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบการปฏิบัติและปัญหาเกี่ยวกับการบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้ของครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3.2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการบริหารแหล่งเรียนรู้ต่างสังกัด หรือจำแนกลักษณะของแหล่งเรียนรู้ในบริบทของแต่ละสังกัด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

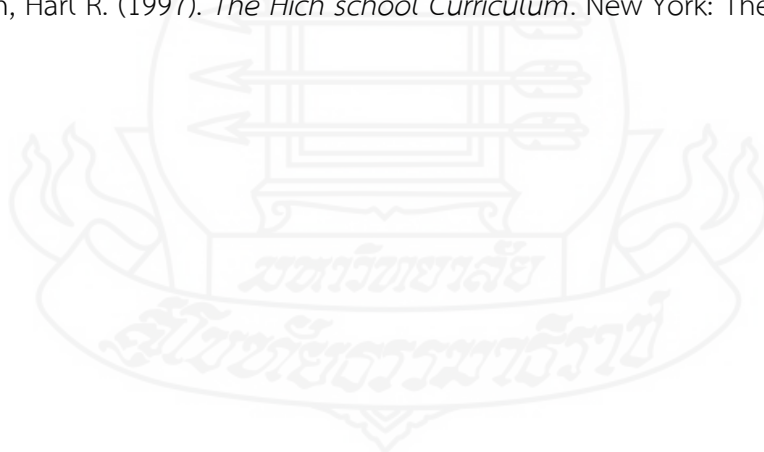
สกลนครราชภัฏ

บรรณานุกรม

- กิ่งแก้ว อารีรักษ์ และคณะ. (2548). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย*. กรุงเทพฯ: เมธีทีปส์.
- กุลชลี จงเจริญ. (2557). ร่วมแรงแข่งขัน ช่วยกันพัฒนา ฝ่าหาสันติภาพ. *วารสารสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 33(2), 10-11.
- กองวิชาการและแผนงาน. (2555). *คำแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีเมืองหัวหิน*. ประจวบคีรีขันธ์: เทศบาลเมืองหัวหิน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2545). *แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: CURSQA.
- _____. *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- _____. *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2555-2559*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมสามัญศึกษา. (2544). *การพัฒนาและ การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและในท้องถิ่นเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- _____. (2545). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: CURSQA.
- เข้มทอง ศิริแสงเลิศ. (2555). การบริหารการจัดการเรียนรู้. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา*. หน่วยที่ 6. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน*. กรุงเทพฯ: CURSQA.
- จันทรา อ่อนระหง. (2550). *ผลการสอนแบบบูรณาการโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นสื่อสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ "บ้านหลวงของเรา" สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- จรัสศักดิ์ ประทุมรัตน์. (2550). *รูปแบบแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของเกษตรกรในจังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ณรงค์ โพธิ์พุกขานันท์. (2556). *ระเบียบวิธีวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 8)*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ทัศน์ีย์ วงศ์ยืน. (2547). *กระบวนการบริหารงานวิชาการในการจัดสถานศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ทัศนีย์ อันติมานนท์. (2553). *การบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- เทศบาลเมืองหัวหิน. (2558). *แผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2558-2560)*. สืบค้นจาก <http://www.huahin.go.th/huahin/document/planall58-60.pdf>
- ธวัช บุญยมนิ. (2556). *ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง.
- นิคม แก้วสา. (2548). *การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านเพชรละคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. (งานนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, เพชรบูรณ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยสาร.
- ประภาพรรณ รักเลี้ยง. (2556). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- ประเวศ วะสี. (2543). *ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้ง กรุ๊ป.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *การจัดการและบริหารอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พันธ์ ทองชุมนุม. (2547). *การสอนวิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ไพโรจน์ คะเชนทร์. (2557). *การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้*. ค้นคืนจาก [http://kachen.esy.es/pdf30/1 การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้.pdf](http://kachen.esy.es/pdf30/1%20การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้.pdf)
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ.
- ยุพา กลสิร์กษ. (2555). *บทบาทในการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี.
- ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง. (2556). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์, 15(4), 60-61.*
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำว้จันง. (2545). *แหล่งการเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้และหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เสริมสิน พรี่เพรส ซีเอสเอ็ม.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2544). *กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). *20 วิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน*. กรุงเทพฯ: ครูสภา.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และธรรมชาติ*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (ม.ป.ป.). *ข้อเสนออยู่ทศศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เซ็นจูรี่.
- อดิพันธ์ อมาตยคง. (2552). *การจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม*. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- Krejcie and Morgan. (1970). *Table for Determining Sample Size from a Given Population*. Retrieved from [http://www.mediafire.com/download/73nih89vktgs9fu/Krejcie and Morgan_article+121114.pdf](http://www.mediafire.com/download/73nih89vktgs9fu/Krejcie_and_Morgan_article+121114.pdf)
- Lopez, Marquez; & Lma, Teresa. (1998). *Parental views on participation. Dual Language education, and bilinguism*. Dissertation, dual Abstracts international.
- Mullins, Jouce A. (1998). *How Field trips in natural areas associated with museums, Arboreta, and aquaria impact the educational experiences of teachers and students*. Ph.D. Dissertation. The University of Southern Mississippi. Retrieved from http://aquila.usm.edu/theses_dissertations/2340.
- Pergusom, Harl R. (1997). *The High school Curriculum*. New York: The Ronald.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบราชสันตติวงศ์

ภาคผนวก ก

รายชื่อและประวัติผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาเครื่องมือ

รายชื่อและประวัติผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาเครื่องมือ

1. ชื่อ ดร. วิรัตน์ มณีพุกษ์
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนเทศบาลเขาพิทักษ์ อำเภอหัวหิน
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต การจัดการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ - ประสบการณ์ในการทำงาน 27 ปี
 - ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
 - ครู 3 ปี รองผู้อำนวยการ 7 ปี ผู้อำนวยการ 17 ปี
2. ชื่อ นายมงคล ผูกไมตรี
 สถานที่ทำงาน กองการศึกษา เทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ - ประสบการณ์ในการทำงาน 35 ปี
 - ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์
 ชำนาญการพิเศษ
 - ครู 5 ปี ศึกษานิเทศก์ 30 ปี
3. ชื่อ ผศ.ดร. วรณรี ปานศิริ
 สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ อำเภอหัวหิน
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมิน
 ทักษะการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ - ประสบการณ์ในการทำงาน 25 ปี
 - ตำแหน่ง รองคณบดี คณะศิลปศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
 พื้นที่วิทยาเขตวังไกลกังวล
 - อาจารย์ 15 ปี หัวหน้าภาคคณิตศาสตร์ทั่วไป 7 ปี
 หัวหน้าสาขาวิชาศึกษาทั่วไป 2 ปี รองคณบดี 1 ปี

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๔๔๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒

๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวิรัตน์ มณีพฤกษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวปิ่นแก้ว หนูน้อย นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณา ตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๖-๕๗๔-๐๐๒๗

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๔๔๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒

๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายมงคล ผูกไมตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวปิ่นแก้ว หนูน้อย นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านศึกษานิเทศก์ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุนมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๖-๕๗๔-๐๐๒๗

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๔๔๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒

๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณรี ปานศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวปิ่นแก้ว หนูน้อย นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๖-๕๗๔-๐๐๒๗

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๖๕

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๘ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน

ด้วยนางสาวปิ่นแก้ว หนูน้อย นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหาร แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระโดยเก็บข้อมูล จากครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ได้เครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพ ทั้งนี้จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาสอนตามปกติของคุณครูและผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ เพื่อ การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๕-๙๔๗-๘๙๒๗

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๖๕

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๘ มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
เรียน

ด้วยนางสาวปิ่นแก้ว หนูน้อย นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหาร แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระโดยเก็บข้อมูล จากครูในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อให้ได้เครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพ ทั้งนี้จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาสอนตามปกติของคุณครูและผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ เพื่อ การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวิวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๙๕-๙๔๗-๘๙๒๗

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/1123

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

19 กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน

ด้วย นางสาวปิ่นแก้ว หนูน้อย นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากครูในสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0-2504-8505
โทรสาร. 0-2503-3566-7
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 095-947-8927

ที่ ศษ 0522.16 (บ)/108

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

18 กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน

ด้วย นางสาวปิ่นแก้ว หนูน้อย นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การบริหาร แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากครูในสถานศึกษาใน สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อ การศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอนภ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 095-947-8927

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง

การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 4 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. การตอบแบบสอบถามของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด เพราะผู้ศึกษาจะสรุปผลในภาพรวม

3. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพจริง ซึ่งจะทำให้การศึกษาครั้งนี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นางสาวปิ่นแก้ว หนูน้อย

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ในหน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

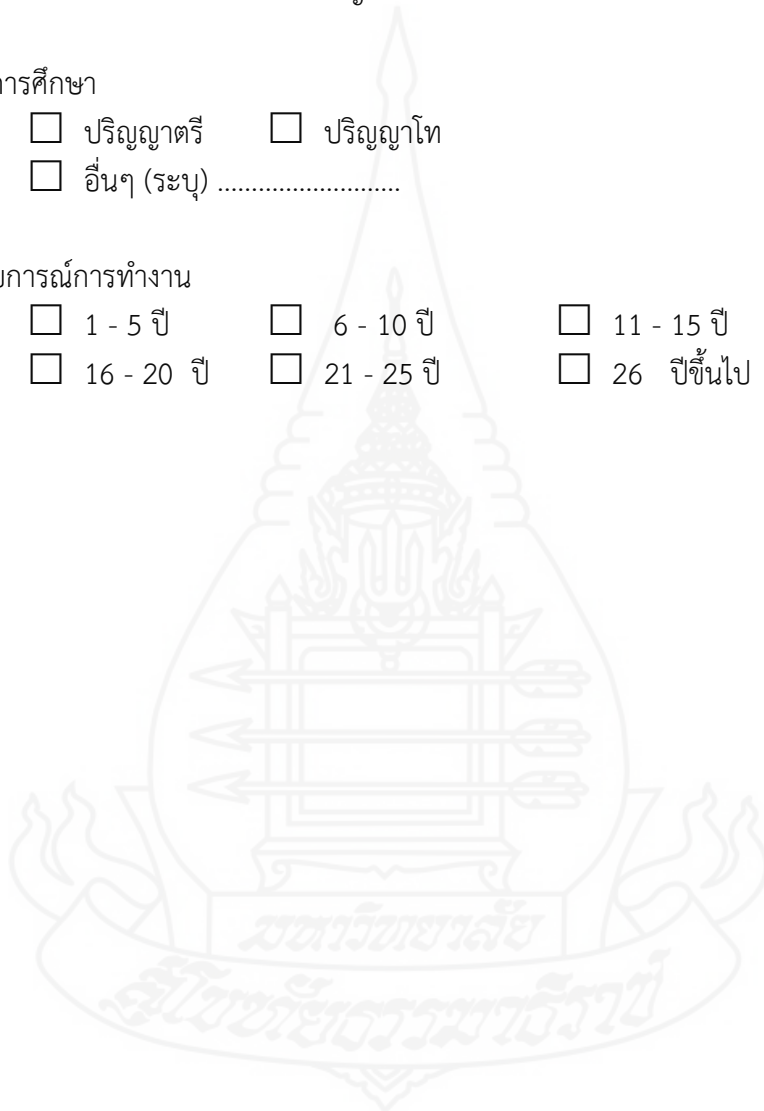
ชาย   หญิง

2. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี   ปริญญาโท
 อื่นๆ (ระบุ) .....

3. ประสบการณ์การทำงาน

1 - 5 ปี   6 - 10 ปี   11 - 15 ปี
 16 - 20 ปี   21 - 25 ปี   26 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครูสังกัด
เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง โปรดทำ เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการปฏิบัติตามสภาพจริงโดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก	ให้ 4 คะแนน
มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย	ให้ 2 คะแนน
มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1. การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้					
1.1 สถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 สถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 สถานศึกษามีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.4 สถานศึกษามีการกำหนดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.5 สถานศึกษามีการกำหนดกระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.6 สถานศึกษามีการกำหนดจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.7 สถานศึกษามีการกำหนดให้ครูเขียนแผนการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....

การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
1.8 สถานศึกษามีการกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือก ศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.9 สถานศึกษากำหนดการจัดทำปฏิทินการ ปฏิบัติงานการใช้แหล่งเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.10 สถานศึกษามีการกำหนดงบประมาณเพื่อ สนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้บริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนา ผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.11 ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดให้ครูสรุป รายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ					
2.1 สถานศึกษาพัฒนาครูเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการ เรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วมเลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก โรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 ครูปฏิบัติงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานและ บูรณาการการใช้แหล่งเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.5 ครูบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตาม งบประมาณที่กำหนดอย่างคุ้มค่า.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.6 สถานศึกษาจัดทำโครงการ กิจกรรมการใช้แหล่ง เรียนรู้โดยการบูรณาการเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระที่ เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง.....	.....	.....	.....	.....	.....

การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
3. การนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้					
3.1 สถานศึกษานิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอนการใช้แหล่งเรียนรู้ตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.2 ครูดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรมภายหลังการจัดการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.3 ครูนำผลจากการประเมินการจัดกิจกรรมมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งต่อไป.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.4 ครูสรุปรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระเสนอต่อสถานศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.5 สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามประเมินผลระหว่างการดำเนินโครงการแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.6 สถานศึกษามีการควบคุมและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานของครู.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.7 สถานศึกษาจัดทำรายงานประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ตามแผนการดำเนินงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.8 สถานศึกษานำผลจากการประเมินการจัดโครงการ/กิจกรรมมาปรับปรุงการจัดโครงการ/กิจกรรมในภาคเรียน/ปีการศึกษาต่อไป.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู สังกัด
เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำชี้แจง โปรดทำ เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการปฏิบัติตามสภาพจริงโดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

มีระดับของปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ให้ 5 คะแนน
มีระดับของปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ให้ 4 คะแนน
มีระดับของปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง ให้ 3 คะแนน
มีระดับของปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ให้ 2 คะแนน
มีระดับของปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	ระดับของปัญหา				
	5	4	3	2	1
1. การวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้					
1.1 สถานศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 สถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 สถานศึกษามีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.4 สถานศึกษามีการกำหนดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.5 สถานศึกษามีการกำหนดกระบวนการบริหารแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.6 สถานศึกษามีการกำหนดจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน....	.....	.....	.....	.....	.....

การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	ระดับของปัญหา				
	5	4	3	2	1
1.7 สถานศึกษามีการกำหนดให้ครูเขียนแผนการเรียนรู้ โดยการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.8 สถานศึกษามีการกำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเลือก ศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.9 สถานศึกษากำหนดการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน การใช้แหล่งเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.10 สถานศึกษามีการกำหนดงบประมาณเพื่อ สนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้บริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนา ผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
1.11 ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดให้ครูสรุป รายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. การนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ					
2.1 สถานศึกษาพัฒนาครูเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.2 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการ เรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
2.3 ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนมี ส่วนร่วมเลือกศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก โรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.4 ครูปฏิบัติงานตามปฏิทินการปฏิบัติงานและบูรณา การการใช้แหล่งเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....

การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน	ระดับของปัญหา				
	5	4	3	2	1
2.5 ครูบริหารการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามงบประมาณที่กำหนดอย่างคุ้มค่า.....	.....	.....	.....	.....	.....
2.6 สถานศึกษาจัดทำโครงการ กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้โดยการบูรณาการเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้					
3.1 สถานศึกษานิเทศติดตามผลการจัดการเรียนการสอนการใช้แหล่งเรียนรู้ตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.2 ครูดำเนินการประเมินผลการจัดกิจกรรมภายหลังการจัดการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.3 ครูนำผลจากการประเมินการจัดกิจกรรมมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในครั้งต่อไป.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.4 ครูสรุปรายงานผลการใช้แหล่งเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระเสนอต่อสถานศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.5 สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลระหว่าง การดำเนินโครงการแหล่งการเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.6 สถานศึกษามีการควบคุมและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานของครู.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.7 สถานศึกษาจัดทำรายงานประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ตามแผนการดำเนินงาน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3.8 สถานศึกษานำผลจากการประเมินการจัดโครงการ/กิจกรรมมาปรับปรุงการจัดโครงการ/กิจกรรมในภาคเรียน/ปีการศึกษาต่อไป.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู
สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1. แนวทางการวางแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา
เพื่อพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียน เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียน

.....

.....

.....

2. แนวทางการนำแผนการบริหารแหล่งเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตามหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

.....

.....

3. แนวทางการนิเทศ ติดตามประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตาม
มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความกรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้

นางสาวปิ่นแก้ว หนูน้อย
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก ง
คำดัชนีความสอดคล้องของคำถาม

ผลวิเคราะห์หาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญ
ตอนที่ 2 สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู
สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

หัวข้อ	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	1	3	1.00
	2	1	1	1	3	1.00
	3	1	1	1	3	1.00
	4	1	1	0	2	0.66
	5	1	1	1	3	0.66
	6	1	1	0	2	0.66
	7	1	1	1	3	0.66
	8	1	1	0	2	0.66
	9	1	1	1	3	0.66
	10	1	1	1	3	1.00
	11	1	1	1	3	1.00
2	12	1	1	1	3	1.00
	13	1	1	1	3	1.00
	14	1	1	1	3	1.00
	15	1	1	0	2	0.66
	16	1	1	1	3	1.00
	17	1	1	1	3	1.00
3	18	1	1	1	3	1.00
	19	1	1	1	3	0.66
	20	1	1	0	2	0.66
	21	1	1	1	3	0.66
	22	1	1	0	2	0.66
	23	1	1	1	3	1.00
	24	1	1	0	2	0.66
	25	1	1	1	3	1.00

ผลวิเคราะห์หาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญ
ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามการรับรู้ของครู
สังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

หัวข้อ	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	1	3	1.00
	2	1	1	1	3	1.00
	3	1	1	1	3	1.00
	4	1	1	0	2	0.66
	5	1	1	1	3	0.66
	6	1	1	0	2	0.66
	7	1	1	1	3	0.66
	8	1	1	0	2	0.66
	9	1	1	1	3	0.66
	10	1	1	1	3	1.00
	11	1	1	1	3	1.00
2	12	1	1	1	3	1.00
	13	1	1	1	3	1.00
	14	1	1	1	3	1.00
	15	1	1	0	2	0.66
	16	1	1	1	3	1.00
	17	1	1	1	3	1.00
3	18	1	1	1	3	1.00
	19	1	1	1	3	0.66
	20	1	1	0	2	0.66
	21	1	1	1	3	0.66
	22	1	1	0	2	0.66
	23	1	1	1	3	1.00
	24	1	1	0	2	0.66
	25	1	1	1	3	1.00

ภาคผนวก จ
ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

Reliability (ตอนที่ 2)

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 25

Alpha = .9321

Reliability (ตอนที่ 3)

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 25

Alpha = .9753

Reliability(ทั้งฉบับ)

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 50

Alpha = .9323

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวปิ่นแก้ว หนูน้อย
วัน เดือน ปีเกิด	16 สิงหาคม 2514
สถานที่เกิด	อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2547 ศึกษาศาสตรบัณฑิต (การแนะแนว) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2551 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2558
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาลบ้านบ่อฝ้าย (สังฆประชาอุทิศ) อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

